

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร:
กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6
กุมภาพันธ์ 2548

ชื่อและนามสกุล นางเฉลิมพร แสงมณี

แขนงวิชา การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล
2. รองศาสตราจารย์ รุ่งปณรรต พรหมอินทร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประณต นันทิยะกุล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ รุ่งปณรรต พรหมอินทร์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การเมืองการปกครอง สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 8 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล และรองศาสตราจารย์ ฐปนรรต พรหมอินทร์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียดทุกชั้นตอนจนสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณะเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ประจำสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช ที่ช่วยเหลือในการประสานงาน และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้นำท้องถิ่น และเพื่อนๆ เขตอำเภอบางมูลนาก อำเภอโพทะเล และกิ่งอำเภอ บึงนาราง ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบความสำเร็จในครั้งนี้ให้กับคุณแม่ลำพัง สิงห์สถิตย์ ที่อบรมสั่งสอน และปลูกฝังความคิดด้านการศึกษา ขอขอบคุณ คุณสมยศ แสงมณี และครอบครัวแสงมณี ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณา ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจ ด้วยดีตลอดมาจนประสบความสำเร็จ

นางเฉลิมพร แสงมณี

กรกฎาคม 2550

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร:
กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6
กุมภาพันธ์ 2548

ผู้วิจัย นางเฉลิมพร แสงมณี **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล (2) รองศาสตราจารย์ ฐปนรรต
พรหมอินทร์ **ปีการศึกษา** 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดพิจิตร
กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดพิจิตร จำนวน 384 คน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นตัวเลขแจกแจงความถี่ ค่าสถิติ ร้อยละ ใช้ค่าสถิติไคสแควร์ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) เพศ อายุ การศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนรายได้ อาชีพ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2) พรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง การได้รับข่าวสาร การซื้อสิทธิขายเสียง หัวคะแนน และผู้นำท้องถิ่น เป็นปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหัวคะแนน

คำสำคัญ ปัจจัยการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

Thesis title: Factors Affecting Voters' Decisions in the Election of the Member of the House of Representatives: A Case Study of the General Election in Constituency 3 Phichit Province on 6 February 2005

Researcher: Mrs. Chalernporn Saengmanee; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government), **Thesis adviser:** (1) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor; (2) Thapanat Promin, Associate Professor **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study personal factors that affect people's decisions to vote in the election; and (2) to study factors that influenced people's decision to vote for candidates in Constituency 3 Phichit Province.

The sample consisted of 384 people with voting rights in Constituency 3 Phichit Province. This was a survey research. Data were collected using a questionnaire and analyzed using frequencies, percentage, chi square and content analysis.

The results showed that: (1) the personal factors of sex, age, and educational level affected people's decisions to vote in the election. The factors of income and profession did not affect people's decisions to vote in the election. (2) The political party, party policy, candidates, reception of news, vote buying, canvassers and local leaders were factors that influenced people's decision to vote for different candidates in the election. The factors with the most influences were the political party, the candidate and canvassers.

Key words: Factors affecting voters' decisions, The Member of the House of Representatives

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง.....	8
ทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	20
ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพิจิตร.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร.....	43
ส่วนที่ 2 แรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร.....	45
ส่วนที่ 3 การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร.....	55
ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน.....	58
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	88
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม).....	90
ข แบบสอบถาม.....	92
ประวัติผู้วิจัย.....	102

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	ประชากรกลุ่มตัวอย่างของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดพิจิตร..... 40
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร..... 43
ตารางที่ 4.2	การเลือกพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง ส.ส. ของกลุ่มตัวอย่าง..... 45
ตารางที่ 4.3	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อ..... 46
ตารางที่ 4.4	นโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรค..... 46
ตารางที่ 4.5	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เลือกตัวแทนพรรคอื่นๆ เป็น ส.ส..... 47
ตารางที่ 4.6	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างใช้ตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง..... 47
ตารางที่ 4.7	ผู้สมัครของพรรคการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างใช้สิทธิเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบเขต..... 48
ตารางที่ 4.8	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากพรรคการเมือง..... 48
ตารางที่ 4.9	ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) 49
ตารางที่ 4.10	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)..... 49
ตารางที่ 4.11	การได้รับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ผ่านมาจากกลุ่มตัวอย่าง..... 50
ตารางที่ 4.12	การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของกลุ่มตัวอย่าง..... 50
ตารางที่ 4.13	สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่จงใจให้..... 51
ตารางที่ 4.14	ความเห็นต่อการซื้อสิทธิขายเสียงของกลุ่มตัวอย่าง..... 51

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.15	วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง.....	52
ตารางที่ 4.16	สิ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้ให้การตอบ แทนกับกลุ่มตัวอย่างต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	52
ตารางที่ 4.17	ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.).....	53
ตารางที่ 4.18	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่ามีอิทธิพลในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.).....	53
ตารางที่ 4.19	ความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วย เลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548).....	54
ตารางที่ 4.20	ความคิดเห็นต่อการวางตัวของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา(6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548).....	54
ตารางที่ 4.21	การตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548	55
ตารางที่ 4.22	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	55
ตารางที่ 4.23	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	56
ตารางที่ 4.24	ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	56
ตารางที่ 4.25	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	57
ตารางที่ 4.26	ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.27	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548	58
ตารางที่ 4.28	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	59
ตารางที่ 4.29	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	60
ตารางที่ 4.30	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	61
ตารางที่ 4.31	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.....	62
ตารางที่ 4.32	ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อกับพรรคการเมืองที่ตัดสินใจเลือก.....	63
ตารางที่ 4.33	ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายของพรรคการเมืองกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรค.....	64
ตารางที่ 4.34	ความสัมพันธ์ของการเลือกตัวแทนพรรคกับเหตุผลในการเลือกพรรคการเมือง.....	65
ตารางที่ 4.35	ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองกับคุณสมบัติของพรรคการเมือง.....	66
ตารางที่ 4.36	ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับการตัดสินใจเลือก.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.37	ความสัมพันธ์ของความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครกับการ ตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง 68
ตารางที่ 4.38	ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกผู้สมัครกับคุณสมบัติของผู้สมัคร เข้าเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) 69
ตารางที่ 4.39	ความสัมพันธ์ของสื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งกับการ ตัดสินใจ เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) 70
ตารางที่ 4.40	ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงกับการตัดสินใจ เลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง..... 71
ตารางที่ 4.41	ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. กับการตัดสินใจ เลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง..... 72
ตารางที่ 4.42	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิกับการ ตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง 73
ตารางที่ 4.43	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้ง กับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง 74
ตารางที่ 4.44	ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้ง กับการตัดสินใจเลือกพรรค การเมือง..... 75

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่เคยมีมาในประวัติศาสตร์การเมืองไทย จึงมักจะเรียกรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ว่า “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” ซึ่งมีเจตนารมณ์หลักในการปฏิรูปการเมืองไทย โดยมุ่งหวังที่จะแก้ไขปัญหของระบบการเมืองไทย สรุปพร้อมได้ 4 ประการ คือ

1. เปลี่ยนการเมืองของนักการเมืองให้เป็นการเมืองของพลเมือง โดยเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้พลเมืองและปรับประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนเป็นประชาธิปไตยโดยมีส่วนร่วมของพลเมือง

2. ทำให้ระบบการเมืองตลอดจนระบบราชการมีความสุจริต และความชอบธรรมในการใช้อำนาจ โดยเพิ่มอำนาจพลเมืองในการควบคุม การใช้อำนาจในทุกระดับครอบคลุมทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ นายกรัฐมนตรีมีภาวะความเป็นผู้นำเพื่อแก้ไขปัญหบ้านเมืองได้อย่างแท้จริง และรัฐสภามีประสิทธิภาพ

4. จัดระบบการตรวจสอบใหม่ เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใส
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นเพียงบัญชีเดียวหรือเลือกได้เพียงพรรคเดียว และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้ 1 คน สำหรับการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ มีการกำหนดให้พรรคที่ได้คะแนนเสียงเลือกตั้งรวมทั้งประเทศต่ำกว่า ร้อยละ 5 ของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่สามารถมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากบัญชีรายชื่อได้ ซึ่งจะทำให้พรรคเล็กๆ หดหายไป

หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่ง คือ ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองให้ประเทศ แต่การที่จะให้ประชาชนเข้าไปบริหารประเทศ หรือออกกฎหมายพร้อม ๆ กัน ย่อมทำไม่ได้ จึงต้องเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เป็นผู้แทนของประชาชนทำหน้าที่บริหารประเทศชาติแทน เรียกว่าระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน หรือแบบทางอ้อม โดยส่วนหนึ่ง เข้าไปเป็นรัฐบาล ส่วนหนึ่งไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันจึงเป็นการปกครองโดยประชาชน แต่ประชาชนได้มอบอำนาจให้ตัวแทนของตน หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เลือกเข้าได้มอบอำนาจในการบริหารประเทศและออกกฎหมายในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถือว่าเป็นผู้รับมอบอำนาจอธิปไตยจากประชาชนจัดตั้ง

รัฐบาลบริหารงานประเทศชาติ เพื่อความผาสุกของประชาชนบ้านเมืองประชาชนจะรุ่งเรืองอยู่ดีกินดีก็ขึ้นอยู่กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตนเองเลือกเข้าไปออกกฎหมาย ติดตามงานของฝ่ายบริหารดูแลทุกข์สุขของประชาชน เมื่อมีปัญหาที่เสนอรัฐบาลแก้ไขได้ทันที เสมือนเป็นปากเป็นเสียงแทนตนเองนั่นเอง

เมื่อปี พ.ศ. 2544 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 เป็นครั้งแรก พรรคไทยรักไทยซึ่งเป็นพรรคใหม่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด จึงเป็นแกนนำในการจัดตั้ง รัฐบาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการความเปลี่ยนแปลงจากระบบการเมืองเก่า ๆ และเมื่อรัฐบาลบริหารประเทศ โดยมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งมาเป็นนโยบายรัฐบาลและสามารถดำเนินการได้เป็นรูปธรรม รวมทั้งนายกรัฐมนตรีมีภาวะความเป็นผู้นำมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ความนิยมของประชาชน ในตัว พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และพรรคไทยรักไทยมีมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมา ที่พรรคไทยรักไทยสามารถได้รับการเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 67 คน และแบบแบ่งเขต จำนวน 310 คน รวมทั้งหมด 377 คน

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 จังหวัด พิษณุโลก ซึ่งแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ มีประชากร จำนวน 589,035 คน และมีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 419,195 คน นั้น มีการแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 4 เขต ซึ่งผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตทั้ง 4 เขต มีดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ผู้ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ สังกัดพรรค ประชาธิปัตย์

เขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้ได้รับการเลือกตั้ง คือ นางสาวสุณีย์ เหลืองวิจิตร สังกัดพรรคไทย รักไทย

เขตเลือกตั้งที่ 3 ผู้ได้รับการเลือกตั้ง คือ นายนาวิน บุญเศรษฐ สังกัดพรรคไทย รักไทย

เขตเลือกตั้งที่ 4 ผู้ได้รับการเลือกตั้ง คือ พ.ต.ท. อุดลย์ บุญเสรรฐ สังกัดพรรคไทยรักไทย

จากผลการเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่ 3 ซึ่งเป็นการแข่งขันของสองบุตรชายคนดังในจังหวัดพิจิตร คือ นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ (ส.ส. เดิมพรรคประชาธิปัตย์) บุตรชาย พล.ต. สนั่น ขจรประศาสน์ ซึ่งเป็น ส.ส. เดิมในเขตนี้หลายสมัย จึงมีฐานเสียงแน่นหนาในเขตนี้ ลงสมัครในนามพรรคมหาชน กับนายนาวิน บุญเสรรฐ บุตรชาย พ.ต.ท. อุดลย์ บุญเสรรฐ ส.ส. พิจิตรหลายสมัย ลงสมัครในนามพรรคไทยรักไทย จึงเป็นศึกช้างชนช้างที่มีการจับตามองกันมาก

ซึ่งผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่านายนาวิน บุญเสรรฐ ได้รับการเลือกตั้ง โดยได้คะแนน 34,265 คะแนน มากกว่านายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ ที่ได้คะแนน 30,679 คะแนน ซึ่งผลการเลือกตั้งนี้นับว่าผิดความคาดหมายของหลายฝ่าย ทำให้เป็นที่น่าสนใจว่าเป็นเพราะสาเหตุใดที่อดีต ส.ส. นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ และเป็นบุตรชายของ พล.ต. สนั่น ขจรประศาสน์ ที่มีฐานเสียงแน่นหนาในเขต 3 จังหวัดพิจิตร (อ.บางมูลนาก , อ.โพทะเล และกิ่ง อ.บึงนาราง) จึงพ่ายแพ้การเลือกตั้งในครั้งนี้

จากผลการเลือกตั้งที่ทำให้นายนาวิน บุญเสรรฐ จากพรรคไทยรักไทยได้รับการเลือกตั้ง ในครั้งนี้ ส่งผลทำให้มีความเชื่อว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการได้มาซึ่งคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง คือ

1. กระแสความนิยมในตัว พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และนโยบายของพรรคไทย

รักไทย

2. การทำงานอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ของตัวผู้สมัคร
3. การใช้อำนาจรัฐช่วยเหลือผู้สมัครของพรรคไทยรักไทย
4. การจงใจที่จะให้ผลประโยชน์ในด้านต่างๆ

ในการศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร ในครั้งนี้ นั้น เป็นกรณีที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเหตุผลสำคัญที่ให้เลือกศึกษาวิจัยเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา ในเขตเลือกตั้งที่ 3 เป็นเขตเลือกตั้งที่ พรรคประชาธิปัตย์ หรือพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งทุกครั้ง ไม่มีพรรคการเมือง หรือนักการเมืองคนใดที่จะสามารถจะชนะการเลือกตั้งได้ แต่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ที่ผ่านมานายนาวิน บุญเสรรฐ จากพรรคไทยรักไทยได้รับชัยชนะการเลือกตั้ง และทำให้ตระกูลขจรประศาสน์ ที่เป็นเจ้าของพื้นที่มาเป็นเวลานานพ่ายแพ้การ

เลือกตั้งในครั้งนี้งั้นผู้วิจัยจึงสนใจมุ่งที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

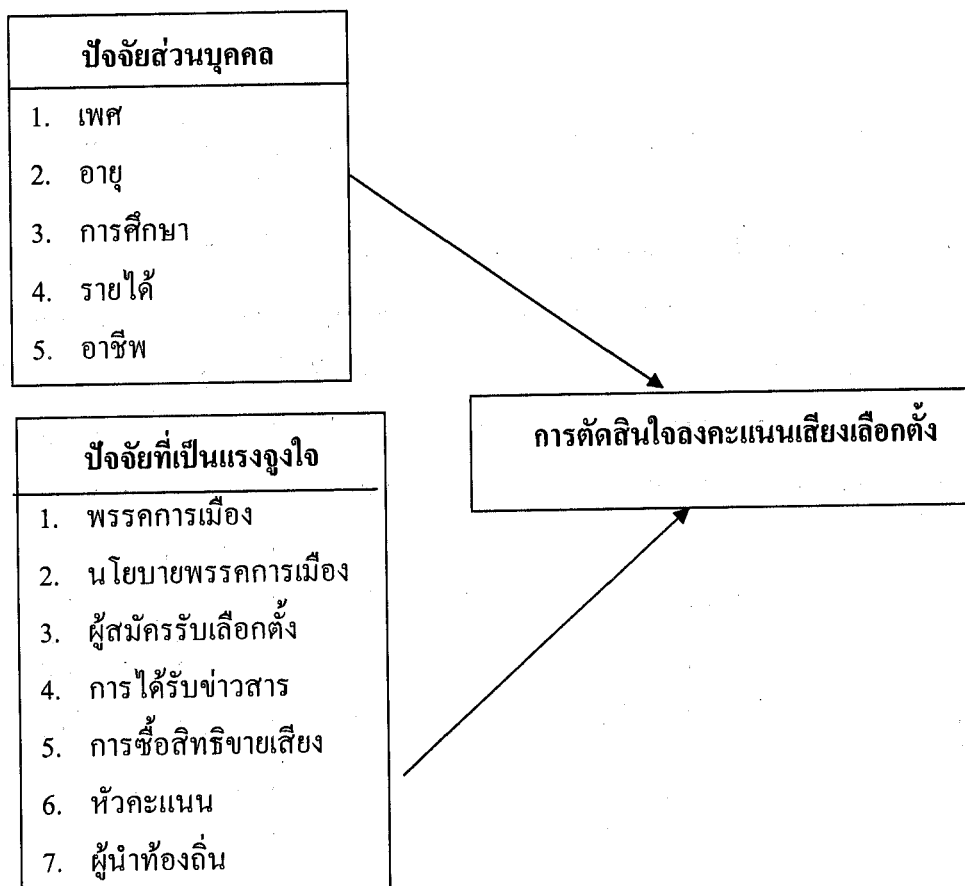
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ” ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

4.2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดพิจิตร

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ” ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร

5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 (อำเภอบางมูลนาก อำเภอโพทะเล และกิ่งอำเภอบึงนาราง) จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ที่ผ่านมา จำนวนทั้งหมด 104,419 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพิจิตร, 2548) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จำนวน 384 คน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548” ได้นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

6.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หมายถึง เหตุผลที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ

6.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล คือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ

6.1.2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ คือ สิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งประกอบด้วยพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง การได้รับข่าวสาร การซื้อสิทธิขายเสียง หัวคะแนน และผู้นำท้องถิ่น

- 1) พรรคการเมือง หมายถึง พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 คือ พรรคมหาชน พรรคไทยรักไทย และพรรคประชาธิปัตย์
- 2) นโยบายพรรคการเมือง หมายถึง สิ่งที่ผู้สมัครนำเสนอในการหาเสียงหรือนำผลงานของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดมากล่าวเพื่อให้เกิดความเชื่อถือและเกิดความศรัทธาของประชาชนในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- 3) ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 คือ นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ พรรคมหาชน นายนาวิน บุญเศรษฐ จากพรรคไทยรักไทย และนายวิทยา กรวยศิริวงศ์ พรรคประชาธิปัตย์
- 4) การซื้อเสียง หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำใด ๆ โดยเฉพาะเจาะจงเพื่อตอบแทนแก่ผู้จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีเงินสิ่งของหรือผลประโยชน์อื่นใด เป็นการตอบแทน รวมตลอดถึงคำมั่นสัญญาว่าจะให้เงิน สิ่งของหรือผลประโยชน์ หากได้รับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- 5) การได้รับข่าวสาร หมายถึง ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่ประชาชนได้รับ เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบายของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งประชาชนจะได้รับข่าวสารโดยผ่านสื่อ หรือช่องทางใด ๆ และข่าวสารการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากสื่อหรือช่องทางหลายๆ ทางนั้น ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด
- 6) หัวคะแนน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รณรงค์เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์ส่วนรวม

7) ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และนักการเมืองท้องถิ่น

6.2 การตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ การที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยมีผลมาจากปัจจัยส่วนบุคคล และหรือปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ

6.3 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ประชาชนที่อายุไม่ต่ำกว่า 18 บริบูรณ์ขึ้นไป ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง ที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดพิจิตร ไม่น้อยกว่า 1 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

7.2 ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดพิจิตร เขตเลือกตั้งที่ 3

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพิจิตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
 - 1.2 ทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพิจิตร
 - 2.1 ขนาดและที่ตั้ง
 - 2.2 อาณาเขต
 - 2.3 ลักษณะภูมิประเทศ
 - 2.4 ภูมิอากาศ
 - 2.5 เขตการปกครอง
 - 2.6 ประชากร
 - 2.7 ข้อมูลผลการเลือกตั้งจังหวัดพิจิตร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง (Election) เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่มีความสำคัญและเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ก็เพราะว่า การเลือกตั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองและแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการกำหนดนโยบาย

ในการปกครองประเทศ รวมทั้งเป็นการแสดงให้เห็นว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง

ในความเป็นจริงการเลือกตั้งเป็นกระบวนการหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุนี้การเลือกตั้งจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ไม่มีอะไรอื่นจะให้โอกาสโดยตรงแก่ผู้มีสิทธิออกเสียงเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกิจการของรัฐเท่ากับการเลือกตั้ง (กรมล ทองธรรมชาติ 2511: 61)

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้นถือว่าการเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายถึงการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการ ไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล การเลือกตั้งเป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการกระทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน การที่ประชาชนเลือกผู้แทนหรือกลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ หรือนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ก็เพราะประชาชนเชื่อว่าผู้แทนที่ตนเลือกไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะใช้อุดมการณ์หรือนโยบายที่ประกาศเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และบริหารประเทศในทำนองเดียวกัน เพื่อเป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง กล่าวได้ว่าการเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและบำบัดความต้องการของตนเองการเลือกตั้งนอกจากจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองแล้ว แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งยังถือว่าเป็นเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุกคนด้วย

ที่ว่า การเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิ หมายความว่า ทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้งอย่างถ้วนหน้า สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิในตัวเองมีต้องให้มีผู้ใดมาอบหมายและไม่มีผู้ใดจะมาเพิกถอนได้ในเมื่อเป็นสิทธิส่วนตัวของคนทุกคนเช่นนี้แล้ว การไปใช้สิทธิหรือ ไปลงคะแนนเลือกตั้งก็เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลไปด้วย กล่าวคือ ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดสามารถไปบีบบังคับให้ประชาชนคนหนึ่งคนใดไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้หากว่าประชาชนผู้นั้นไม่ต้องการ และที่ว่า การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ เพราะฉะนั้นผู้ที่จะมีส่วนใช้อำนาจอธิปไตยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นประชาชนทุกคน แต่เป็นเพียงประชาชนบางคนที่มีความสมบัติเหมาะสมทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชาติผู้ที่ได้รับหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจถูกบังคับให้ไปลงคะแนนเสียงได้

ความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งนั้น ความหมายที่ครอบคลุมก็คือ การเลือกตั้งที่ดีในสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นจะเกิดผลดีแก่ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนพลเมืองที่อยู่ภายใต้การบริหารกิจการของรัฐบาลและองค์กรทางการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน เพราะการเลือกตั้งที่ดีประกอบด้วย การมีกฎเกณฑ์ การเลือกตั้งที่เหมาะสมป้องกันการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งได้อย่างครบถ้วนรัดกุม การมีคณะกรรมการองค์กรอิสระกำกับดูแลให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม อีกทั้งประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ใช้วิจารณญาณที่ดี ประกอบกับใช้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัครพรรคการเมืองที่สังกัดอย่างครบถ้วนรอบคอบ เพื่อการตัดสินใจลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรายใด การเลือกตั้งที่มีองค์ประกอบที่ดีครบถ้วนสมบูรณ์เช่นนี้ย่อมเกิดผลดีแก่การเลือกตั้งแน่นอน การสร้างให้ประชาชนผู้เลือกตั้งมีวิสัยทัศน์หรือมีข้อมูลที่ดีเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะต้องทำให้ประชาชนผู้เลือกตั้งตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งเป็นเบื้องต้น

ประชาชนโดยทั่วไปมักจะเข้าใจว่าการเลือกตั้งเป็นภารกิจที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ได้บุคลากรทางการเมืองจำนวนหนึ่งตามกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนก่อให้เกิดผลและความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมากมายหลายประการที่สำคัญและสมควรนำมาพิจารณา ได้แก่ (ประหยัด หงษ์ทองคำ 2547: 255-245)

(1) การเลือกตั้งทำให้ได้บุคลากรทางการเมืองที่มีคุณภาพ เป็นความเข้าใจเบื้องต้นของผู้เลือกตั้งทั้งหลายว่าผลของการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะทำให้ได้บุคลากรทางการเมืองในตำแหน่งต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา สังคมก็จะได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ถ้าเป็นการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สังคมก็จะได้บุคลากรทางการเมืองในตำแหน่งนั้น ๆ ส่วนบุคลากรทางการเมืองที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา จะมีคุณภาพดีเลวอย่างไรขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้เลือกตั้งเป็นสำคัญ ประกอบทั้งผู้เลือกตั้งตระหนักถึงผลดีผลเสียของการเลือกตั้งอย่างรับผิดชอบเพียงไรเป็นสำคัญ บุคลากรทางการเมืองตำแหน่งต่าง ๆ ที่ประชาชนเลือกตั้งมานั้น ส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างผลงานในอำนาจหน้าที่ ถ้าส่วนใหญ่เป็นคนดีมีอุดมการณ์ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เอาประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ผลงานย่อมดีมีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน แต่ถ้าตรงกันข้ามประชาชนจะเป็นผู้ได้รับผลร้ายไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

(2) การเลือกตั้งจะสร้างมิติใหม่ทางการเมืองเกิดขึ้น นั่นคือถ้าเป็นการเลือกตั้งการเมืองระดับชาติจะสามารถพิสูจน์ได้ว่าประชาชนเป็นผู้เลือกรัฐบาลถ้าเป็นการเลือกตั้งการเมืองระดับท้องถิ่น ประชาชนผู้เลือกตั้งจะเป็นผู้เลือกผู้บริหารท้องถิ่นมาปฏิบัติหน้าที่บริหารกิจการของท้องถิ่นสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

การเลือกตั้งที่สามารถจะกล่าวได้ว่าประชาชนเป็นผู้เลือกรัฐบาลนั้นจะต้องประกอบด้วยหลักการและปัจจัยสำคัญประกอบดังนี้คือ สังคมนั้นจะต้องมีพรรคการเมืองน้อยพรรค และประชาชนผู้เลือกตั้งจะต้องพิจารณาเลือกจากนโยบายและผลงานของพรรคการเมืองมากกว่าจะพิจารณาเลือกตัวผู้สมัคร เพื่อให้ผลการเลือกตั้งไม่กระจาย การเลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งชนะการเลือกตั้งมีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรเกินครึ่งสามารถจัดตั้งรัฐบาลโดยลำพัง ไม่ต้องมีพรรคการเมืองอื่นมาร่วมรัฐบาล ที่เรียกว่ารัฐบาลผสม (Coalition Government) รัฐบาลพรรคเดียวจะมีคุณสมบัติประโยชน์ต่อการบริหารราชการอย่างแท้จริง เพราะมีความเป็นเอกภาพ มีความมั่นคงยั่งยืน บริหารราชการได้ครบวาระ ทำให้มีเวลาในการบริหารราชการและแก้ปัญหาได้ยาวนานเพียงพอที่จะสร้างผลงานที่ต้องกระทำต่อเนื่องได้เป็นอย่างดี

(3) การเลือกตั้งจะส่งผลให้เห็นว่าประชาชนเป็นผู้เลือกนโยบายให้รัฐบาลใช้เป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ปรากฏการณ์ดังกล่าวจะสามารถพิสูจน์ให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ พรรคการเมืองและประชาชนผู้เลือกตั้งจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจในการเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน กล่าวคือ พรรคการเมืองผู้ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งจะต้องยึดหลักการสำคัญในการหาเสียง โดยการเสนอนโยบายหลักหรือนโยบายสำคัญของพรรคว่า พรรคจะปฏิบัติภารกิจทางการเมืองหรือบริหารราชการแผ่นดินด้วยนโยบายด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างไร เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นหลักการสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง ประชาชนผู้เลือกตั้งจะต้องตัดสินใจโดยยึดนโยบายของพรรคเพราะปัจจัยดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ยังทำให้ผลการเลือกตั้งกระจัดกระจายไม่เป็นกลุ่มเป็นก้อน ส่งผลให้เกิดรัฐบาลผสมที่ประกอบด้วยหลายพรรค รัฐบาลผสมจะเป็นรัฐบาลที่ขาดความชัดเจนในเรื่องนโยบายบริหารราชการ ซึ่งเป็นผลเสียแก่การสร้างผลงาน การแก้ปัญหาที่ประชาชนรอความหวังรัฐบาล

ข้อสำคัญพรรคการเมืองจะต้องมีสัจจะต่อประชาชนผู้เลือกตั้งด้วย กล่าวคือจะต้องมีความมั่นคงที่จะบริหารราชการตามนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงกับประชาชน เพราะถือว่าเป็นคำมั่นสัญญาที่พรรคให้ไว้กับประชาชน และเมื่อประชาชนพอใจนโยบายของพรรค จนพรรคชนะการเลือกตั้งมีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลบริหารราชการรับใช้ประชาชน จึงควรบริหารงานตามนโยบายที่ให้คำมั่นสัญญากับประชาชนและประชาชนให้ความเห็นชอบโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

(4) การเลือกตั้งจะยืนยันหลักการสำคัญของการเมืองระบอบประชาธิปไตยที่ว่า “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจธิปไตย ประชาชนสามารถใช้อำนาจนี้ เลือกและเปลี่ยนแปลงรัฐได้” ประชาชนเป็นผู้มีสิทธิเลือกรัฐบาลได้กล่าวมาแล้วตาม ข้อ 3 ส่วนการที่ประชาชนผู้เลือกตั้งจะมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือทางรัฐศาสตร์เรียกว่า “สิทธิคัดค้าน” นั้นหมายความว่า รัฐบาลที่

ประชาชนเห็นชอบและเลือกมาบริหารราชการแล้วไม่ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้แก่ประชาชน ในยามหาเสียงเลือกตั้ง หรือบริหารราชการโดยไม่มีผลงาน หรือไม่สามรถจะแก้ปัญหาให้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพประชาชนย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้รัฐบาลพิจารณาตัวเองแต่ถ้ารัฐบาลยังคือที่จะดำรงสถานการณืเป็นรัฐบาลต่อไปจนครบวาระ เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะไม่เลือกพรรครัฐบาลเดิม โดยหันไปใช้สิทธิเลือกพรรคฝ่ายค้านเป็นฝ่ายข้างมาก เพื่อลงโทษพรรครัฐบาลที่ทรยศต่อความไว้วางใจของประชาชนผู้เลือกตั้ง การใช้สิทธิของประชาชนดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการเมืองระบอบประชาธิปไตยนั้นประชาชนนั้นย่อมเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในระบบการเมืองการปกครอง มิใช่้นักการเมืองหรือพรรคการเมืองแต่ประการใด

ความสำคัญของสิทธิการเลือกตั้งของประชาชนดังได้พรรณนามานั้นจะเห็นได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถ้าสามารถทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิการเลือกเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้จะทำให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างระมัดระวัง รับผิดชอบใคร่ครวญอย่างรอบคอบแทนการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยขาดการพินิจพิจารณา หรือใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเกรงกลัวต่ออำนาจอิทธิพลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเลือกตั้งโดยความโลภไม่เห็นแก่อามิสสินจ้างในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่เป็นมาในอดีต ผลของการเลือกตั้งย่อมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญที่ต้องการให้การเมืองเป็นการเมืองที่ด้รับฝิดชอบต่อ สาธารณประโยชน์และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งหมด

ตามปฎิญาสาสกลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่ประเทศไทยได้ร่วมลงนามเห็นชอบ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2491 ได้ระบุภาระหน้าที่ของรัฐบาลที่จะจัดการเลือกตั้งให้มีความสุจริตและยุติธรรมไว้ดังนี้

ข้อ 21 (1) “ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง จะโดยตรงหรือโดยผ่านทางผู้แทนซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยอิสระ”

ข้อ 21 (3) ... “เจตจำนงของประเทศจะต้องเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนง นี้จะต้องแสดงออกทางการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา และอย่างแท้จริง จึงอาศัยการออกเสียงโดยทั่วไป และโดยเสมอภาค และการลงคะแนนลับ หรือวิธีการลงคะแนนโดยอิสระอย่างอื่น ในทำนองเดียวกัน

จากปฎิญาสาสกลดังกล่าว ประเทศไทยได้มีการนำแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยมีตัวแทนมาเป็นหลักในการปกครองประเทศ โดยยึดหลักที่ว่า

“... การให้ราษฎรออกเสียงเลือกตั้งบุคคลที่จะไปทำหน้าที่ปกครองประเทศตนเป็นวิธีที่สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตยมากกว่าการแต่งตั้งหรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้เพราะวิธีการเลือกตั้งนั้นเป็นวิธีการที่ทำให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอำนาจควบคุมผู้แทนของตนได้อย่างใกล้ชิด

และทำให้ผู้แทนราษฎรต้องตระหนักอยู่เสมอว่า อำนาจที่ตนได้รับมานั้นเป็นอำนาจที่ผู้เป็นเจ้าของเรียกคืนได้เสมอ ซึ่งถ้าหากว่าตนอยากจะได้รับมอบหมายอำนาจนั้นต่อไปตนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก (กระมล ทองธรรมชาติ 2514: 70)

1.1.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง หมายถึง การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดในกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองใดพรรคหนึ่ง เท่ากับว่าประชาชนได้มอบอำนาจธิปไตยของตนให้ผู้ที่ตนเลือก และให้ความชอบธรรมแก่ผู้ที่ตนเลือกไปใช้อำนาจการปกครองได้ในห้วงเวลาที่กำหนดไว้ (กระมล ทองธรรมชาติ, สมบูรณ์ สุขสำราญ และปรีชา หงษ์ไกรเลิศ 2531: 5-6)

การเลือกตั้ง หมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจาก หลาย ๆ คน หรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลาย ๆ บัญชี เพื่อให้ไปกระทำการอันใดอันหนึ่งแทนตน (วิสุทธิ์ โปธิแทน 2524: 63)

การเลือกตั้ง หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล (กรมการปกครอง 2535: 5)

การเลือกตั้ง หมายถึง เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว 2534: 201)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจจะสรุปค่านิยมของการเลือกตั้งได้ว่า หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจธิปไตยโดยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้ที่สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือก และผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมด มีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครอง

เมื่อพิจารณาจากความหมายของการเลือกตั้งแล้ว จะเห็นว่า การเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญ 2 ประการ คือ

(1) บทบาทของประชาชน คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวผู้บริหาร

(2) บทบาทการบริหารกิจการของประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนาธรรมณ์และการสนับสนุนของประชาชน ซึ่งจะทำให้ระบบการเมืองและคณะผู้บริหารได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนของกระบวนการทางการเมืองและเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.1.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ เป็นระบอบประชาธิปไตยโดยผู้แทน (Representative Democracy) ได้แก่การให้สิทธิพลเมืองทุกคนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตัวในรัฐสภา และมติหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐสภา ถือว่าเป็นความต้องการหรือสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชน (สุขุม นวลสกุล และคณะ 2519: 8)

การเรียนรู้เรื่องสิทธิเลือกตั้ง โดยทั่วไปมักจะเน้นในเรื่องหลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง เขตเลือกตั้ง วิธีการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง การป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้ง และการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับจำนวนของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่มักจะละเลยหรือมองข้ามเรื่องความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งของประชาชนไป เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะเกิดจากความเข้าใจผิดคิดว่าประชาชนมีความรู้ในเรื่องนี้เป็นอย่างดีหรืออาจเป็นเพราะไม่สามารถจะอธิบายเรื่องที่เป็นนามธรรมให้เข้าใจง่าย ๆ ได้อย่างไร

ความจริงแล้วเรื่องความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งเป็นหัวใจของกระบวนการเลือกตั้งอย่างแท้จริง ประชาชนจะสนใจไปใช้สิทธิจำนวนมาก ไปใช้สิทธิด้วยความสำนึกรับผิดชอบอย่างครบถ้วน พิจารณาผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบายและผลงานของพรรคการเมืองที่สังกัดอย่างครบถ้วนและมีเหตุมีผล ปฏิเสธผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ไม่มีผลงานแม้จะมีอำมริสหรือข้อแลกเปลี่ยนคำมั่นสัญญาที่น่าสนใจเพียงใดก็ตาม ผลการเลือกตั้งที่ดีเช่นนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งอย่างแท้จริง

ความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งคืออะไร ความเข้าใจของคนโดยทั่วไป ความสำคัญของการเลือกตั้งคือ การไปใช้สิทธิกาบัตรเลือกตั้งตามคำเชิญชวนของราชการเพื่อให้ได้บุคคลากรทางการเมืองขึ้นมาจำนวนหนึ่ง อาจเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเป็นการเลือกตั้งในตำแหน่งอะไร ความเข้าใจดังกล่าวไม่เป็นความเข้าใจผิด แต่เป็นความเข้าใจที่ไม่ครบถ้วน และความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งที่ขาดไปนั้นเป็นความเข้าใจในส่วนที่มีสาระสำคัญอย่างยิ่งชีวิต เขาจะ

ชวนขวายเป็นไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยที่ทางราชการไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณประชาสัมพันธ์ หรือไม่ต้องสิ้นเปลืองในการหาสินจ้างรางวัลมาล่อด้วยวิธีการใด ๆ นอกจากประชาชนจะเต็มใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว เขาจะใช้สิทธิเลือกตั้งในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งอาจมีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจที่จะเลือกใครด้วยเหตุผลที่ดีอย่างไร ทั้งนี้เพราะเขารู้ว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเขาแต่ละคะแนนนั้นมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขาอย่างไร (ประหยัด หงส์ทองคำ 2547: 244-245)

การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยต้องเป็นการเลือกตั้งที่ให้สิทธิกับพลเมืองทุกคน โดยเสมอภาคกัน หมายถึงว่า เสียงของทุกคนมีค่าเท่ากันคือ 1 คะแนนเสียง (One Man One Vote) ไม่ใช่ว่าคนอายุมากเกิน 40 ปี มี 2 คะแนนเสียง อายุต่ำกว่า 40 ปี มีเพียง 1 คะแนนเสียง ในระบบประชาธิปไตยนั้นบุคคลทุกคนเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแล้ว ต่างก็มีสิทธิคนละ 1 เสียงเท่ากันทั้งสิ้น

ความสำคัญของการเลือกตั้งมีผลในทางการเมือง นัยที่สำคัญคือสามารถกำหนดผู้ที่จะเข้าหรือออกจากการดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง

นอกจากนี้การเลือกตั้งยังก่อให้เกิดความสำคัญต่อระบบการเมือง ดังนี้ คือ

1. สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบอบการปกครอง เช่น (ทิพาพร พิมพิสิทธิ์ 2521: 172)

1.1 การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือผู้ปกครองเป็นไปโดยสันติ ทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามประชาชนเพราะได้รับความยินยอมให้เข้าปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน

1.2 ทำให้ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองเกิดความผูกพันกับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกตั้งไป และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ทั้งรัฐบาลพอที่จะเรียกร้องให้ประชาชนสละเพื่อประเทศได้ ลักษณะนี้เสริมความชอบธรรมแก่รัฐบาลมากกว่าเพื่อการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล (วิทยา สุจริตชนารักษ์ 2516: 55) แต่เงื่อนไขที่ทำให้เกิดลักษณะทั้งสองอยู่ที่มีการเลือกตั้งโดยอิสระ

2. เป็นกลไกเชื่อมโยง สะท้อนทัศนคติของสาธารณชนต่อนโยบายของรัฐบาลและกำหนดแนวทางของนโยบายการบริหารออกมา

อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของการเลือกตั้งในปัจจุบันไม่ใช่เพียงเพื่อเลือกให้ได้ตัวแทนของราษฎรเท่านั้น แต่อยู่ที่การเลือกเพื่อให้ได้ผู้แทนที่ดีเข้าไปใช้สิทธิใช้เสียงแทนราษฎรอันจะเกิดผลกระจายความสุขไปยังคนในสังคมอย่างทั่วหน้า

ดังนั้น การเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวไม่ใช่สิ่งแสดงความเป็นประชาธิปไตย เว้นไว้เสียแต่

ว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามลักษณะของความเป็นประชาธิปไตย โดยปกติแล้วในระบอบประชาธิปไตยการเลือกตั้งต้องมีความสม่ำเสมอ มีวาระหลักการแน่นอนว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อใดบ้าง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาดการใช้อำนาจปกครอง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้มีการใช้อำนาจไปในทางอื่นที่มีใช้ความผาสุกหรือผลประโยชน์ของประชาชน โดยส่วนรวม

นอกจากนี้การมีสิทธิเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวไม่เป็นการเพียงพอ ต้องมีหลักประกันในการใช้สิทธินั้นด้วยว่าสามารถใช้ได้อย่างเสรีเต็มที่ และมีโอกาสเลือกสรรตัวบุคคลจริง ๆ โดยวิธีการลงคะแนนลับ (Secret Ballot) และมีหลักประกันเพียงพอที่จะไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ว่าผู้ลงคะแนนลงเสียงให้กับผู้สมัครคนใด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการใช้อิทธิพลข่มขู่ให้ลงคะแนนตามความประสงค์ของผู้อื่น นอกจากนี้การอำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิลงคะแนน รวมทั้งการวางมาตรการการป้องกันไม่ให้เกิดการหวงเหนี่ยวกีดกันไม่ให้บุคคลไปใช้สิทธิลงคะแนน ปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอยู่ไม่น้อยต่อการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งนอกจากเป็นกระบวนการที่เลือกสรรรัฐบาลที่จะมาทำการปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติแล้ว การเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคหรือหนึ่งกลุ่ม การเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญในการยุติข้อขัดแย้งในระบบการเมือง โดยพรรคการเมืองต่าง ๆ จะเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา ดังกล่าว จะทำให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการตัดสินของผู้เลือกตั้ง โดยฝ่ายที่ชนะจะได้รับมอบอำนาจจากประชาชนให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ฝ่ายแพ้ก็น่าจะหาทางเอาชนะในคราวต่อไปตามวิถีที่กฎเกณฑ์และกติกาได้กำหนดไว้ วิธีการเช่นนี้อำนวยให้การสืบต่ออำนาจการเมืองและการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธี ไม่ต้องอาศัยวิธีการที่ผิดกฎหมายและไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหารมาเป็นกลไกในการสับเปลี่ยนอำนาจ ดังนั้น กระบวนการเลือกตั้งภายใต้เงื่อนไขที่กล่าวมานี้จึงแตกต่างไปจากการเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มีอำนาจอิทธิพลมากที่สุดเพียงพรรคเดียว หรือกลุ่มคณะบุคคลเพียงคณะเดียว ซึ่งใช้การเลือกตั้งเป็นเพียงข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรม ในอำนาจการปกครองเท่านั้น มิใช่เป็นกลไกเพื่อขจัดความขัดแย้งหรือเพื่อตัดสินการสืบต่ออำนาจแต่อย่างใด

นอกจากนี้แล้วกระบวนการสับเปลี่ยนอำนาจการปกครองโดยการเลือกตั้งนี้ยังเป็นกลไกสำคัญที่จะคอยเตือนสำนึกของผู้แทนราษฎร หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ได้รับตำแหน่งหน้าที่โดยการเลือกตั้งให้ตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่าตนมีความรับผิดชอบต่อประชาชนด้วย

1.1.3 หลักเกณฑ์การเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์การเลือกตั้ง ประกอบด้วย (กรมการปกครอง 2535: 2-8)

- 1) หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง คือ ผู้เลือกตั้งมีอิสระ ปราศจากอิทธิพลข่มขู่

- 2) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา คือ ผู้ที่ได้รับเลือกเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ จะอยู่ในอำนาจในระยะเวลาที่กำหนดไว้ เมื่อครบกำหนดก็พ้นตำแหน่งไปแล้วมีการเลือกตั้งใหม่
- 3) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง หมายถึง การจัดการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม
- 4) หลักการออกเสียงโดยทั่วไป ไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลใดหรือกลุ่มใดเป็นพิเศษ
- 5) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนมีคะแนนเสียงที่มีน้ำหนักเท่ากัน
- 6) หลักการลงคะแนนเสียงลับ เป็นการให้เสรีภาพที่จะลงคะแนนโดยไม่จำเป็นต้องบอกผู้อื่นว่าเลือกใคร (เมธา สุบุตรรอด 2517: 49-51)
- 7) หลักการกำหนดอายุขั้นต่ำ การกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า การให้ผู้มีอายุต่ำกว่าที่กำหนดไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็อาจจะขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ทางการเมือง ซึ่งอาจจะทำให้การวินิจฉัยขาดเหตุผล
- 8) หลักความเป็นพลเมือง เกือบทุกประเทศจะสงวนสิทธิการเลือกตั้งไว้แก่พลเมือง ของตน

1.2 ทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

นักสังคมศาสตร์ได้แบ่งทฤษฎีของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งออกเป็น 3 ประเภท คือ ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล และทฤษฎีระบบ

1.2.1 ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Deterministic Theories)

ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดระบุว่า “พฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ถูกกำหนดโดยปัจจัยทางสังคม” ปัจจัยทางสังคมดังกล่าวได้แก่สภาพภูมิหลังของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎีนี้กำหนดว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันไป การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพภูมิหลังที่แตกต่างกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งทฤษฎีนี้ให้เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการลงคะแนน แนวความคิดที่เป็นพื้นฐานของทฤษฎีนี้ ได้แก่ “ตัวแบบแรงผลักดันทางสังคม” (Social Forces) ของ พอล ลาซาร์สเฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld) และ “ทฤษฎีสนาม” ของนักจิตวิทยา เคิร์ต เลวิน อย่างไรก็ตามทฤษฎีประเภทนี้เป็นการเสนอ

เงื่อนไขที่กำหนด “รูปแบบ” (Pattern) ของพฤติกรรมซึ่งไม่ดี มุ่งหมายที่จะทำนายพฤติกรรมในอนาคต หากให้ประโยชน์อย่างสำคัญในด้านการจัดตัวแบบอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกันในทางเศรษฐกิจ สังคมให้เป็นระเบียบ (จิตรา พรหมชุติมา 2541: 30-31)

1.2.2 ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Cration Theories)

ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิริยาของความสำนึกตรึงตรองของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้ง นโยบายของพรรค และสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้งลักษณะดังกล่าวคล้ายกับว่ากรอบความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎีนี้จะให้ความสำคัญกับอิทธิพลของพรรคหรือกลุ่มการเมืองและผู้สมัครซึ่งจะมีบทบาทต่อทัศนคติของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่จะเลือกใครหรือกลุ่มใด เหมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ การศึกษาที่เลือกใครหรือกลุ่มใด เหมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ การศึกษาที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้แก่ An Economic Theory Democracy ของ แอนโทนี ดาวน์ (จิตรา พรหมชุติมา 2541: 30-31)

1.2.3 ทฤษฎีระบบ (System Theories)

ทฤษฎีระบบเป็นการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยพิจารณาเชิงระบบทั่วไปว่า ปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบสั้น (Short – Term Fores) เช่น ความสนใจในตัวผู้สมัคร ความเห็นต่อนโยบายและปัญหาทางการเมือง ภาพพจน์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพรรค สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ สภาพการแข่งขันของผู้สมัคร เป็นต้น จะผันแปรไปในแต่ละช่วงสมัยของการเลือกตั้ง เมื่อประมวลรวมกันแล้วจะมีผลต่อปัจจัยพื้นฐาน คือ ความนิยมพรรค ซึ่งอาจทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเปลี่ยนความนิยมพรรคจากพรรคหนึ่งไปยังอีกพรรคหนึ่ง เป็นการแกว่งออกจากสภาวะสมดุล “ปกติ” และเมื่อถึงการเลือกตั้งครั้งต่อไปก็มักจะแกว่งกลับโดยนัยเดียวกันเช่นนี้เรื่อยไป (อ้างใน จิตรา พรหมชุติมา 2541: 31) นอกจากทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้ว สิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ (สัมฤทธิ์ ราชสมณะ 2530: 36-71)

1. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง
2. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง
3. การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง
4. การตัดสินใจสุดท้ายจะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

1. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง

1.1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ

ขั้นตอนของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่าจะต้องมีการเลือกตั้ง การได้รับข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้ง การได้ทราบข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และนโยบายต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อ หรือช่องทางใดบ้าง และข่าวสารต่าง ๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนเลือกรับข่าวสารในลักษณะใด จนกระทั่งนำข่าวสารนั้นไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ จากสื่อหรือช่องทางหลาย ๆ ทางนั้น ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแห่งใดมากที่สุด และลักษณะของข่าวสารที่ผ่านไปสู่อุ้งลงคะแนนเสียงนั้นก็ก็เป็นลักษณะข่าวสารที่หลากหลาย หลายแง่มุม เพื่อที่จะจูงใจให้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ประชาชนเลือกที่จะรับข่าวสารลักษณะใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

1.2 การสร้างหลักเกณฑ์และการให้นำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมือง หรือผูกพันผู้สมัครรับเลือกตั้งก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองถูกใจมากที่สุดให้เหลือจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ หรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัคร ข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองก็จะเริ่มเข้าสู่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมานั้น สอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ผู้ลงคะแนนบางคนอาจจะให้

ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

1.3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เมื่อกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงแล้ว ตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมานั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรจะได้รับ การประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

1.4 การตัดสินใจสุดท้ายว่าจะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

ในขั้นตอนนี้ตามปกติแล้วผู้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้ อาจจะเป็นเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาสอดแทรกคือผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของ เงินทองที่ได้รับจากหัวหน้าผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งด้วย กล่าวคือ ถึงแม้ว่าจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งมาโดยตลอด จนกระทั่งได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุด แต่เมื่อรับเงินหรือสิ่งของไปแล้วอาจจะทำการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนรับสิ่งของหรือเงินทองมาก็ได้

กล่าวโดยสรุป ในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นกลไกและกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการที่จะกำหนดว่าใครคือผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองโดยชอบธรรม การเลือกตั้งยังเป็นการให้เสรีภาพและสิทธิทางการเมืองโดยผ่านทางตัวแทนนั่นเอง

1.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการทางการเมือง และมีความจำเป็นสำหรับการเมืองทุกระบบ เนื่องจากรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้อง (Demand) และ การสนับสนุน (Support) จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของระบบการเมือง หรือทำให้ระบบการเมืองในสภาวะสมดุลได้ หากกระบวนการเมืองปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้วก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้

การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในแง่ที่เป็นเป้าหมายทางการเมือง หมายถึง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพราะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย

สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากระดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ในส่วนของกระบวนการทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมกิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐ ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและองค์การทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction System) ทางการเมืองทั้งหมดจะส่งเสริมให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและองค์การทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะที่เป็นกระบวนการทางการเมือง (Political Process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการอบรมหล่อหลอมทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งจะมีผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคม

การศึกษาการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในปัจจุบันทุกระบบการเมืองให้ความสำคัญกับระบบตัวแทน ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลจำนวนหนึ่งได้รับมอบอำนาจจากประชาชน ให้ไปทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ ในทิศทางที่สนองตอบต่อประชาชนที่ เป็นผู้เลือกตนเข้ามา

นอกจากนี้การเลือกตั้งยังทำหน้าที่เป็น “กลไกเชื่อมโยง” (Linkage Mechanism) สะท้อนทัศนคติของประชาชนต่อนโยบายของรัฐบาลต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและต่อพรรคการเมืองด้วย

จึงกล่าวได้ว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้วยการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง (Election) ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Political Participation) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (Voting) การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นปฏิบัติการอย่างเดี่ยว (Single act) ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง การวัดค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ให้ความเที่ยงธรรมและชัดเจนมากที่สุด คือ ดูจากจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ดังนั้น การจะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเลือกตั้ง หรือการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนจำเป็นจะต้องพิจารณารูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รูปแบบของการออกเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

อาร์เทอร์ บอมร์เมด (Arthur W. Bromage) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมือง มี 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ (อ้างใน จิตรา พรหมชุตินา 2541: 34-40)

1.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting)

1.2 การใช้วิธีบังคับหรือชักจูงอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งได้แก่ การแสดงความคิดเห็น โดยตรงหรือทางจดหมาย โทรศัพท โทรเลข ฯลฯ

1.3 การดำเนินการอย่างเป็นทางการ ได้แก่ การใช้สิทธิที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ เช่น การแสดงประชามติ

ฮังติงตัน และโดมิงเกส (Huntington และ Domingues) (สุจิต บุญบงการ 2522 : 42) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นกิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของรัฐบาล โดยที่การกระทำหรือความพยายามนั้นเป็นได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง ทั้งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงการเลือกตั้ง การร่วมในการรณรงค์หาเสียง การรวมตัวเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล Milrath และ Goel ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าหมายถึงกิจกรรมทั้งหลายของพลเมืองเฉพาะบุคคล ซึ่งต้องการมีอิทธิพลหรือสนับสนุนต่อรัฐบาลและการเมือง ไม่เฉพาะกฎหมายที่เป็นอยู่ที่ประชาชนติดตาม เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อผลผลิตทางการเมือง แต่รวมทั้งกิจกรรมที่สนับสนุนและกระทำอย่างเป็นพิธีด้วย (จรรยา สุภาพ 2541: 333)

คาร์ โซเฮน (Carl Cohen) การปกครองในระบอบประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นวิธีการและเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (อ้างใน จิตรา พรหมชุตินา 2541: 36)

มิลเบรทท์ (Milbrath) ได้กล่าวว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูงไม่ใช่สิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของประชาธิปไตย เพราะว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องตั้งอยู่บน เหตุผลของประชาธิปไตยด้วย ซึ่งหมายความว่าประชาชนจะต้องตัดสินใจทางการเมืองอย่างมีเหตุผล (อ้างใน จิตรา พรหมชุตินา 2541: 37)

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับการเลือกตั้ง หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ประชาชน โดยเน้นความสำคัญของที่มาของอำนาจว่าได้มาจากประชาชน กล่าวคือ ผู้ปกครองจะมีอำนาจการปกครองต้องได้รับความยินยอมจากการเลือกตั้งของประชาชนเท่ากับอำนาจการปกครองนั้นเป็นของประชาชน และการปกครองนั้นจำเป็นต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น ประชาชนต้องคอยควบคุมดูแลการใช้อำนาจในการปกครองซึ่งแต่เดิมประชาชนทุกคนดูแลควบคุมโดยตรง แต่ปัจจุบันเนื่องจากจำนวนประชาชนมีมากขึ้น จึงจำเป็นต้อง

มีการเลือกตัวแทนคอยดูแลควบคุมการใช้อำนาจปกครองของผู้ปกครองและดูแลผลประโยชน์ของประชาชน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทั้งปวงจะต้องคอกอยู่กับประชาชน

จากหลักการสำคัญดังกล่าว วิเคราะห์ได้ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยต้องได้รับความชอบธรรมแห่งอำนาจในการปกครองจากการยอมรับของประชาชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นบทบาทที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นเครื่องมือแสดงออกถึงการยอมรับในอำนาจการปกครองที่มีความชอบธรรม

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า การแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนก็คือ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อคัดเลือกตัวแทน (Representation) ซึ่งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งถือเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตย

1.3.1 ปัจจัยการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลักดันให้บุคคลเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองปัจจัยหลักที่สำคัญ ได้แก่ แรงจูงใจ โอกาส และทรัพยากร

แรงจูงใจ

ในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ความศรัทธาและความไว้วางใจ ในกระบวนการทางการเมือง ความสำนึกในหน้าที่ของพลเมือง โดยถือว่าเป็นพันธหน้าที่จะพึงกระทำ เช่น การยอมรับว่ากระบวนการเลือกตั้งเป็นวิธีการ “ที่ดี” ในการปกครองประเทศ และมีความเห็นว่าคนไทยทุกคน “มีหน้าที่” ในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

โอกาส

ในการเข้าร่วมมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การปราศจากซึ่งอุปสรรคทางกฎหมาย และโอกาสในด้านมีความสะดวกในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น มีสิทธิตามกฎหมาย สามารถหาหน่วยเลือกตั้งพบ เป็นต้น

ทรัพยากร

ทรัพยากรที่สำคัญในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่ 3 ประการ คือ ความรู้ ทักษะ และเงิน ปัจจัยที่สามนี้ต่างมีอิทธิพลต่อกันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือคนที่มีความรู้สูง มักจะมีรายได้สูง และมีทักษะในทางการเมืองสูงตามไปด้วย

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในด้านแรงจูงใจ โอกาส และทรัพยากรต่างเป็นปัจจัยที่เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ในระบบที่มีการเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางแม้ว่าแรงจูงใจและทรัพยากรมีไม่มากนัก ประชาชนก็อาจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ หรือในอีกด้านหนึ่งแม้ว่าจะไม่มีโอกาส

และทรัพยากรมากนัก แต่ประชาชนมีแรงจูงใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงมาก ก็สามารถเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองได้เช่นกัน

ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยจึงถือว่า การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อระบอบประชาธิปไตยอย่างมาก (กมล สมวิเชียร 2516: 5)

1.3.2 รูปแบบของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

การจำแนกรูปแบบและกิจกรรมของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาและจำแนกเอาไว้หลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งมีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกันตามทัศนะของแต่ละท่าน เช่น ผลงานวิจัยของ เวอบาร์ และ ไนท์ เรื่อง Modes Of Democratic Participation : A Cross Nation Comparison เป็นต้น ในการศึกษาวิจัยนี้จะยึดเอาแนวคิดของ มิลเบรธ (Milbrath) เป็นหลักในการจำแนกรูปแบบการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากเป็นการจำแนกที่ชัดเจนและละเอียดมากที่สุด

รูปแบบและกิจกรรมของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่ มิลเบรธ (Milbrath) จำแนกระดับการเข้าร่วมทางการเมืองจากน้อยไปหามาก ดังนี้

- การแสดงความสนใจต่อปัจจัยกระตุ้นของการเมือง เช่น รับฟังข่าวสาร
- การเมืองเป็นต้น
- การใช้สิทธิเลือกตั้งหรือการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
 - การริเริ่มพูดคุยทางการเมือง เช่น ชอบคุยเรื่องการเมือง
 - การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน เช่น การสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคที่ตนสนับสนุน
- พรรคที่ตนสนับสนุน
- การติดกระดุมหรือสติ๊กเกอร์เพื่อแสดงการสนับสนุน เช่น ติดเครื่องหมายหาเสียงเลือกตั้ง
 - การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง
 - การบริจาคเงินสนับสนุนการเมือง เช่น การสนับสนุนเงินช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง เป็นต้น
 - การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง เช่น ไปฟังผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น
 - การร่วมณรงค์ทางการเมือง เช่น การช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

- การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมืองหรือการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง
 - การร่วมประชุมแกนนำของพรรคการเมืองหรือเข้าร่วมประชุมทางการเมือง
 - การระดมเงินทุนสำหรับพรรคการเมือง หรือการสนับสนุนทางการเงิน
- แก่พรรคการเมือง
- การเข้าแข่งขันทางการเมือง ได้แก่ การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 - การดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ การได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

ในการพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยทั่วไปจะพิจารณาจากจำนวนผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต่อประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้แล้ว การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพจะต้องส่งผลในทางสร้างสรรค์ (Creative) และคงไว้ (Maintain) ซึ่งระบบประชาธิปไตยและความเป็นประชาธิปไตยด้วย

ขั้นตอนในการตัดสินใจของประชาชนที่เกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง มิลเบรทท์ (Milbrath) กล่าวว่า โดยทั่วไปจะมีการตัดสินใจอยู่ 2 ประการ คือ

1. การตัดสินใจว่าจะมีบทบาทหรือไม่มีบทบาททางการเมือง
2. การตัดสินใจว่าเมื่อมีบทบาททางการเมืองแล้วจะมีแนวโน้มอย่างไรในการมีบทบาททางการเมือง

การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน หากประชาชนตัดสินใจว่าจะมีบทบาททางการเมืองขั้นที่หนึ่งแล้ว มักจะสัมพันธ์ต่อมาถึงขั้นตอนที่สอง คือ การตัดสินใจต่อไปว่าจะมีบทบาททางการเมืองอย่างไรด้วย เช่น ในการเลือกตั้งทางการเมืองประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะตัดสินใจว่าตนจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเมื่อตัดสินใจว่าจะออกเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครเลือกตั้งคนใดด้วย

แม้คอลลอสกี ได้อธิบายลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ประการ คือ ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมด้านจิตวิทยา และทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ดังนี้ (สถิติ นิยมญาติ 2524: 33-34)

1. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (The Social Environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และพื้นที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาเปรียบเทียบในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ พบว่า สิ่งเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ตัวแปรทางด้านจิตวิทยา (Psychological Variables) เมื่อพิจารณากันในแง่ของจิตวิทยาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะดำรงคงอยู่ได้อยู่กับการให้รางวัล (Rewards) หรือผลตอบแทนแก่ผู้เข้าร่วมนั้นอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับเรื่องนี้นักวิชาการมักจะให้เหตุผลว่า การที่มนุษย์เราจะมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นก็เพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ (Needs) ของเขา เช่น ความต้องการอำนาจ การแข่งขัน ความสำเร็จ การมีสัมพันธกับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรี และการยอมรับจากสังคม สำหรับ มิลเบรทท์ (Milbrath) ได้จำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแง่ของเป้าหมาย (Goals) ออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการที่จะให้ได้มาซึ่งบางสิ่งบางอย่าง เช่น ชัยชนะของพรรค เพื่อจะให้กฎหมายบางอย่างออกมา และเพื่อยกสถานภาพของตนให้เด่นชัดขึ้น

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีเป้าหมายสมบูรณ์ในตัวของมันเองหรือมีส่วนร่วมเพียงแสดงออกเท่านั้น ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีจุดมุ่งมั่นเพียงตอบสนองความพอใจในปัจจุบันทันด่วนมากกว่า หรือไม่ก็เพื่อระบายออกซึ่งความรู้สึกที่ตนมีอยู่เท่านั้น เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของคนบางคนที่ไม่สนใจว่าผลการเลือกตั้งจะออกมาในรูปใด เพียงแต่ตนรู้สึกสบายใจที่ได้มีโอกาสหย่อนบัตรลงในหีบเหมือนคนอื่น ๆ เท่านั้น

ถึงแม้ว่าลักษณะเป้าหมายในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ก็ตาม แต่จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนเรานั้นจะมีเป้าหมายทั้งสองประเภทผสมผสานอยู่ด้วยเสมอไม่มากนักน้อย

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2522: 110-117) ได้กล่าวถึงปัจจัยหรือตัวแปรทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ 2 ประการ คือ

1. ทักษะทางการเมือง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า

1.1 ผู้สนใจการเมืองมักจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจ ความสนใจการเมืองอาจจะดูได้จากการติดตามข่าวคราวทางการเมือง เช่น โดยทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ การพูดคุยกับคนอื่นทางการเมือง การไปฟังการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง ผู้ที่สนใจในลักษณะนี้มักจะมีแนวโน้มที่จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความสนใจ ซึ่งเป็นพวกเมินห่างต่อการเมืองหรือเพิกเฉยการเมือง

1.2 ผู้ที่มีความเลื่อมใสต่อพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษยังมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง และมีความสนใจทางการเมืองมากด้วย

1.3 ผู้ที่มีความเชื่อในประสิทธิภาพทางการเมืองของตน (Political

Efficiency) คือ เชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้จะมี
แนวโน้มเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่คิดว่าตนไม่มีประสิทธิภาพทางการเมือง

1.4 ผู้ที่เชื่อว่าการมีส่วนร่วมในวงการเมืองเป็นหน้าที่ (Since Of Citizen Duty) คือ เชื่อว่าการมีส่วนร่วมในวงการเมืองเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำมิใช่เป็นสิทธิที่จะทำได้ไม่ทำ
ก็ได้ คนพวกนี้มีแนวโน้มจะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง

1.5 ผู้ที่มีความรู้สึกไม่ดีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือขาดศรัทธา
ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือขาดศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และคิดว่า
นักการเมืองไม่น่าไว้ใจ คนพวกนี้จะแยกตัวเองออกจากการเมือง

1.6 ผู้ที่มีความเข้าใจทางการเมือง (Political Understanding) มีแนวโน้มที่
จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่เข้าใจทางการเมือง

2. บุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ความสามารถในการเข้าสังคม (Sociability) หมายถึงการที่บุคคล
สามารถสมาคมกับคนได้อย่างไม่เคอะเขิน มีความสามารถเข้ากับคนแปลกหน้าได้ง่ายบุคคล
ที่มีลักษณะเช่นนี้มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมทางการเมืองสูง

2.2 การขาดความมุ่งหมายในชีวิต (Anomie) บุคคลที่ขาดความมุ่งหมายใน
ชีวิตจะแสดงออกโดยการขาดค่านิยม ขาดการสร้างแนวทางในชีวิต มีความรู้สึกว่าตนเองไม่มี
ความสามารถ ไม่มีใครสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบุคคลที่มีอำนาจเป็นต้น บุคคลที่มีลักษณะ
เช่นนี้มีแนวโน้มที่จะไม่เข้ายุ่งเกี่ยวกับการเมือง

3. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (The Political Environment) ตัวแปร
ทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้
เพราะเป็นเรื่องที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำในลักษณะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้สำหรับสิ่งแวดล้อม
ทางการเมืองพิจารณาได้ ดังนี้คือ

3.1 ระบบพรรคการเมือง (The Party System) ในบรรดาสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปของการเลือกตั้งนั้น ดูเหมือนว่าพรรคการเมืองจะเป็นปัจจัยสำคัญมาก
ที่สุด พรรคการเมืองจะแสดงบทบาทที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก บทบาทในลักษณะของ
การแสดงออกซึ่งความรู้สึก (Expressive) โดยที่พรรคการเมืองจะทำหน้าที่คลายให้สมาชิกพรรคมี
ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความรู้สึกที่จะคัดค้านหรือต่อต้านผู้ที่อยู่ตรงกันข้ามหรือต่างพรรค
ประการที่สอง พรรคการเมืองจะแสดงบทบาทเป็นเครื่องมือ เพื่อให้บรรล่วัตถุประสงค์บางอย่าง
โดยบทบาทนี้พรรคการเมืองต้องกระทำหลายอย่าง เช่น ทำการติดต่อและช่วยเหลือลงทะเบียน

ให้แก่ผู้ออกเสียงเลือกตั้ง (Voters) ช่วยเหลือในเรื่องการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งและจัดการในเรื่องการณรงค์หาเสียง เป็นต้น

3.2 การณรงค์หาเสียง (The Campaign) ความเพียรพยายามของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในการที่จะชักจูงให้ประชาชนไปเลือกพรรคของตนโดยวิธีการรณรงค์หาเสียงแบบต่างๆ ซึ่งเทคนิคการหาเสียงมีอยู่หลายวิธี แต่วิธีที่ถือว่ามีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ดีที่สุด ได้แก่ การสื่อสารแบบตัวต่อตัว หรือวิธีการเข้าถึงตัวนั่นเอง

3.3 ประเด็นและอุดมการณ์ทางการเมือง (Issues And Ideology)

ประเด็นทางการเมือง (Issues) นับว่าการเมืองมีบทบาทในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยเหมือนกัน โดยเฉพาะประเด็นที่เด่นๆ ที่ประชาชนรู้จักและเกี่ยวข้องกับตน จะเป็นแรงผลักดันให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากขึ้น สำหรับประเด็นทางการเมืองสามารถแบ่งออกอย่างกว้างๆ ได้ 3 ประการ คือ

3.3.1 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง (Position Issues) เช่น การรักษาพยาบาลฟรี การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การประกันราคาพืชผลของชาวไร่ชาวนา

3.3.2 ประเด็นที่เกี่ยวกับโหวต ตัวอย่างบางประเด็นประเภทนี้ได้แก่ ปัญหานโยบายต่างประเทศ สิทธิเสรีภาพของประชาชน

3.3.3 อุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) บุคคลหรือสังคมที่มีอุดมการณ์ในทางการเมืองเรื่องใดเรื่องหนึ่งย่อมมีผลต่อการแสดงบทบาทหรือการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช 2522 : 7) เช่น ในประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยถ้าบุคคลหรือสังคมนั้นมีอุดมการณ์ทางการเมืองระบบประชาธิปไตย ประชาชนก็จะไปแสดงบทบาททางการเมือง หรือมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

กล่าวโดยสรุป การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตย นอกจากหมายถึงการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้ว การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังหมายถึงกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เป็นต้นว่า การแสดงความคิดเห็นในทางการเมือง การให้ความสนใจ และการติดตามข่าวสารทางการเมือง รวมทั้งการเข้าไปมีกิจกรรมในพรรคการเมืองการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นหัวใจสำคัญในการปกครองของระบบประชาธิปไตย

2. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพิจิตร

2.1 ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดพิจิตรอยู่ในบริเวณภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศา 55 ลิปดา กับ 16 องศา 36 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 59 ลิปดา กับ 111 องศา 47 ลิปดา ตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 4,531.013 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,831,883 ไร่ มีความกว้างประมาณ 72 กิโลเมตร ความยาวประมาณ 77 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ฯ โดยทางรถยนต์ตามทางหลวงหมายเลข 117 เส้นทางผ่านอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เข้าแยกอำเภอสามง่าม ระยะทาง 347 กิโลเมตร และเส้นทางผ่านอำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ผ่านกิ่งอำเภอดงเจริญและอำเภอทับคล้อเข้าแยกกิ่งอำเภอสามโก้ ระยะทาง 354 กิโลเมตร และโดยรถไฟระยะทาง 351 กิโลเมตร

2.2 อาณาเขต จังหวัดพิจิตรมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบางกระทุ่ม และอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอชุมแสง และอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอไพศาลี จังหวัดกำแพงเพชร และ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดพิจิตร เป็นที่ราบลุ่มอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 30 เมตร ทางด้านตะวันออกมีความลาดเอียงไม่เกินร้อยละ 2 ส่วนที่ต่อเนื่องกับจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นที่ราบสูงความลาดเอียงร้อยละ 2 - 10 มีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำน่าน แม่น้ำยม และแม่น้ำพิจิตร ความยาวของแม่น้ำน่านที่ไหลผ่านจังหวัดมีระยะทาง 97 กิโลเมตร และความยาวของแม่น้ำยมที่ไหลผ่านจังหวัดมีระยะทางประมาณ 124 กิโลเมตร ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมแต่โบราณทำให้เมืองพิจิตรเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาแต่ก่อนยุคสุโขทัย และยังมีหลักฐานปรากฏทราบทุกวันนี้ ในด้านเศรษฐกิจมีบทบาทในฐานะเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศ

2.4 ภูมิอากาศ

ภูมิอากาศจัดอยู่ในแบบมรสุม ซึ่งในรอบปีจะแบ่งออกเป็น 2 ฤดูใหญ่ คือ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปสิ้นสุดเดือนตุลาคม และฤดูแล้งแบ่งย่อยออกเป็น 2 ช่วง คือ ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมไปสิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ และฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ไปสิ้นสุดเดือนพฤษภาคม

อุณหภูมิโดยเฉลี่ยตลอดปี พ.ศ. 2547 ประมาณ 28.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 35.2 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุด 20.8 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 74.7 ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด 94.4 ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุด 55.1 ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 79.3 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 93 วัน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคมฝนจะตกหนักที่สุดในเดือนกันยายน เนื่องจากเป็นเดือนที่พายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทยตอนบน จึงมีฝนมากอาจก่อให้เกิดน้ำท่วมในบริเวณที่ราบลุ่มริมสองฝั่งแม่น้ำสายต่างๆ

2.5 เขตการปกครอง

จังหวัดพิจิตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ, 3 กิ่งอำเภอ, 85 องค์การบริหารส่วนตำบล, 884 หมู่บ้าน, 3 เทศบาลเมือง, 15 เทศบาลตำบล, 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตารางที่ 2.1 แสดงเขตการปกครองของจังหวัดพิจิตร

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	พื้นที่	ร้อยละ	จำนวนตำบล			หมู่บ้าน	เทศบาล	
			อบต.	สกต.	รวม		เมือง	ตำบล
เมืองพิจิตร	722.290	15.94	15	0	15	131	1	3
สามง่าม	338.084	7.46	5	0	5	79	-	2
วชิรบุรี	259.500	5.73	4	0	4	51	-	-
โพธิ์ประทับช้าง	378.561	8.36	7	0	7	96	-	1
วังทรายพูน	259.501	5.73	4	0	4	57	-	1
กิ่งอำเภอสามโก้	193.000	4.26	5	0	5	40	-	1
ตะพานหิน	468.930	10.35	12	0	12	91	1	-
บางมูลนาก	354.940	7.83	9	0	9	78	1	2
โพทะเล	484.370	10.69	11	0	11	97	-	2
ทับคล้อ	378.287	8.35	4	0	4	55	-	2
กิ่งอำเภอบึงนาราง	450.450	9.94	5	0	5	51	-	-
รวม	4,531,013	100	86	0	86	879	3	15

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดพิจิตร (2547) "แสดงจำนวนประชากรแต่ละตำบล" ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2547

2.6 ประชากร

สถิติจำนวนประชากรและอัตราความหนาแน่นตามทะเบียนราษฎรที่ทำการปกครองจังหวัด ณ เดือนธันวาคม 2547 มีประชากร 597,882 คน เป็นชาย 293,755 คน หญิง 304,127 คน ความหนาแน่นของประชากร 131 คนต่อตารางกิโลเมตร พื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองพิจิตร รองลงมาได้แก่ อำเภอดงเจริญ และอำเภอโพทะเล

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลสถิติประชากร ปี 2547

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			ความหนาแน่น ของประชากร (คน / ตร.กม.)
	ชาย	หญิง	รวม	
เมืองพิจิตร	40,446	42,447	82,893	114
สามง่าม	18,724	18,973	37,697	111
วชิรบุรี	15,470	15,675	31,145	120
โพธิ์ประทับช้าง	17,394	18,085	35,479	93
วังทรายพูน	13,845	13,989	27,834	107
ตะพานหิน	29,328	30,541	59,869	127
บางมูลนาก	19,196	19,878	39,074	110
โพทะเล	29,171	30,394	59,565	122
ทับคล้อ	21,769	21,932	43,701	115
กิ่งอำเภอบึงนาราง	14,417	14,782	29,199	64
กิ่งอำเภอดงเจริญ	9,150	9,414	18,564	76
รวม	293,755	304,127	597,882	131

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดพิจิตร (2547) "แสดงจำนวนประชากร" ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2547

2.7 ข้อมูลผลการเลือกตั้งจังหวัดพิจิตร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของจังหวัดพิจิตร ที่ผ่านมามีการแข่งขันกันรุนแรงมากนัก เพราะพื้นที่เขตเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นฐานเสียงของประชาธิปัตย์ ส่วนพรรคการเมืองอื่นๆ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งผลการเลือกตั้งที่ผ่านมามีในแต่ครั้ง สรุปลงได้ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของจังหวัดพิจิตร
เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2535

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 13 กันยายน 25 35 จังหวัดพิจิตร
เขตเลือกตั้งที่ 1 (อ.เมืองพิจิตร, กิ่ง อ. สากเหล็ก, อ.วังทรายพูน, อ.สามง่าม, อ.โพธิ์ประทับช้าง)

ลำดับที่	ชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้ง	เลขหมาย		ผลคะแนน	ผลการเลือกตั้ง
		ประจำตัว	สังกัดพรรค		
1	นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์	2	ประชาธิปัตย์	107,332	ได้รับเลือกตั้ง
2	นายไพฑูรย์ แก้วทอง	1	ประชาธิปัตย์	93,797	ได้รับเลือกตั้ง
3	นายบุญเสริม ถาวรกุล	3	ชาติไทย	28,426	ไม่ได้
4	นายโสภณ สิทธิเกษร	4	ชาติไทย	725	ไม่ได้
5	นายอำนาจ เกียรธำ	5	แรงงานไทย	336	ไม่ได้
6	นางสุจิตรา เกียรธำ	6	แรงงานไทย	272	ไม่ได้

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 13 กันยายน 25 35 จังหวัดพิจิตร
เขตเลือกตั้งที่ 2

(อ. ตะพานหิน, อ.ทับคล้อ, อ.บางมูลนาก, กิ่ง อ.ดงเจริญ, อ.โพทะเล, กิ่ง อ.บึงนาราง)

ลำดับที่	ชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้ง	เลขหมาย		ผลคะแนน	ผลการเลือกตั้ง
		ประจำตัว	สังกัดพรรค		
1	พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์	1	ประชาธิปัตย์	85,293	ได้รับเลือกตั้ง
2	นายวิทยา สุขิดานนท์	2	ประชาธิปัตย์	58,426	ได้รับเลือกตั้ง
3	พ.ต.ท.อดุลย์ บุญเสริม	3	ความหวังใหม่	55,622	ไม่ได้
4	พ.ต.ท.सानิตย์ สุรัมย์	7	เอกภาพ	28,406	ไม่ได้
5	ว่าที่ ร.ต.นคร คิวราษฎร์	5	พลังธรรม	1,735	ไม่ได้
6	นายสุรชัย ตีโชติ	4	ความหวังใหม่	1,309	ไม่ได้
7	นางชลลดา สุรัมย์	8	เอกภาพ	859	ไม่ได้
8	นายคนัย คิวราษฎร์	6	พลังธรรม	249	ไม่ได้
9	นางสาวนิภาพรรณ ทัดคุ้ม	9	แรงงานไทย	153	ไม่ได้
10	นายกิตติพรรณ ทัดคุ้ม	10	แรงงานไทย	92	ไม่ได้

ตารางที่ 2.4 แสดงผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดพิจิตร

เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

จำแนกรายอำเภอและจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพิจิตร

(อ.เมืองพิจิตร, กิ่ง อ. สากเหล็ก, อ.วังทรายพูน, อ.สามง่าม, อ.โพธิ์ประทับช้าง)

ลำดับที่	ชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้ง	เลขหมาย		ผลคะแนน	ผลการเลือกตั้ง
		ประจำตัว	สังกัดพรรค		
1	นายประดิษฐ์ภัทรประสิทธิ์	2	ประชาธิปัตย์	107,332	ได้รับเลือกตั้ง
2	นายไพฑูรย์ แก้วทอง	1	ประชาธิปัตย์	93,797	ได้รับเลือกตั้ง
3	นายบุญเสริม ดาวรุ่ง	3	ชาติไทย	28,426	ไม่ได้
4	นายโสภณ สิทธิเกษร	4	ชาติไทย	725	ไม่ได้
5	นายอำนาจ เกียรติอำ	5	แรงงานไทย	336	ไม่ได้
6	นางสุจิตรา เกียรติอำ	6	แรงงานไทย	272	ไม่ได้

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

จำแนกรายอำเภอและจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดพิจิตร

(อ. ตะพานหิน, อ.ทับคล้อ, อ.บางมูลนาก, กิ่ง อ.ดงเจริญ, อ.โพทะเล, กิ่ง อ.บึงนาราง)

ลำดับที่	ชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้ง	เลขหมาย		ผลคะแนน	ผลการเลือกตั้ง
		ประจำตัว	สังกัดพรรค		
1	พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์	1	ประชาธิปัตย์	85,293	ได้รับเลือกตั้ง
2	นายวิทยา สุจิตานนท์	2	ประชาธิปัตย์	58,426	ได้รับเลือกตั้ง
3	พ.ต.ท.อัครชัย บุญเสริม	3	ความหวังใหม่	55,622	ไม่ได้
4	พ.ต.ท.สานิตย์ สุรัมย์	7	เอกภาพ	28,406	ไม่ได้
5	ว่าที่ ร.ต.นคร คิวราษฎร์	5	พลังธรรม	1,735	ไม่ได้
6	นายสุรัชย์ ดีโชติ	4	ความหวังใหม่	1,309	ไม่ได้
7	นางชลลดา สุรัมย์	8	เอกภาพ	859	ไม่ได้
8	นายคณัย คิวราษฎร์	6	พลังธรรม	249	ไม่ได้
9	นางสาวนิภาพรรณ ทัดคุ้ม	9	แรงงานไทย	153	ไม่ได้
10	นายกิตติพรรณ ทัดคุ้ม	10	แรงงานไทย	92	ไม่ได้

สำหรับการเลือกตั้ง ส.ส.ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 ที่มีจำนวน ส.ส.ทั้งหมด 500 คน (แบบแบ่งเขต 400 คน,บัญชีรายชื่อ100 คน) ในส่วนของจังหวัดพิจิตร มี 4 เขตเลือกตั้ง มี ส.ส. ได้ 4 คน และได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 โดยผลการเลือกตั้ง (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจิตร ได้สรุปผล ดังนี้

ตารางที่ 2.5 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544
เขตเลือกตั้งที่ 1

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
16	นายประดิษฐ์ - ภัทรประสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์)	40,846
7	นายเสริมสุข - เหลาหชัยอรุณ (พรรคไทยรักไทย)	18,970

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 103,305 คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 69,426 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนน 1,380 บัตร จำนวนบัตรดี 59,816 บัตร และจำนวนบัตรเสีย 8,230 บัตร

ตารางที่ 2.6 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544
เขตเลือกตั้งที่ 2

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
7	นายไพศาล - อูอาภรณ์ (พรรคไทยรักไทย)	16,308
9	นายบุญเสริม - ถาวรกุล (พรรคชาติไทย)	2,745
16	นายนราพัฒน์ - แก้วทอง (พรรคประชาธิปัตย์)	26,287
18	นายสุภกิจ - จุลพันธ์ (พรรคประชากรไทย)	48
21	นายวิสุทธิ์ - ปัญญาพิรมย์ (พรรคชาติพัฒนา)	317

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 106,707 คน

จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 52,427 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนน 904 บัตร จำนวนบัตรดี 45,704 บัตร จำนวนบัตรเสีย 5,818 บัตร

ตารางที่ 2.7 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544
เขตเลือกตั้งที่ 3

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
1	นายบรรเจ็ด - จันทโรทัย (พรรคเสรีประชาธิปไตย)	12,127
7	นายบุญเกียรติ - เวชยากิจ (พรรคไทยรักไทย)	14,304
16	นายศิริวัฒน์ - ขจรประศาสน์ (พรรคประชาธิปัตย์)	30,953

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 105,042 คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 68,962 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนน 2,246 บัตร จำนวนบัตรดี 57,384 บัตร และจำนวนบัตรเสีย 9,332 บัตร

ตารางที่ 2.8 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544
เขตเลือกตั้งที่ 4

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
7	นายอคุลย์ - บุญเสรรฐ (ไทยรักไทย)	47,134
16	นายชัยยงค์ - แสงรวีวิสิฐ (พรรคประชาธิปัตย์)	10,482
21	นายสมนิต - ขวัญใจรักษ์ (พรรคชาติพัฒนา)	890

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 105,381 คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 67,555 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนน 1,452 บัตร จำนวนบัตรดี 58,506 บัตร และจำนวนบัตรเสีย 7,597 บัตร และเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ได้มีการเลือกตั้ง เป็นครั้งที่สอง ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ซึ่งผลการเลือกตั้งของจังหวัดพิจิตร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจิตร ได้สรุปผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) ดังนี้

ตารางที่ 2.9 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548
เขตเลือกตั้งที่ 1

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
4	นายประดิษฐ์ - ภัทรประสิทธิ์ (พรรคประชาธิปัตย์)	38,360
9	นายเสริมสุข - เหลาหัยอรุณ (พรรคไทยรักไทย)	29,662

โดยมีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 74,035 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมาย
ในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนน 724 บัตร จำนวนบัตรดี 68,022 บัตร และจำนวนบัตรเสีย
5,289 บัตร

ตารางที่ 2.10 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548
เขตเลือกตั้งที่ 2

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
4	นายนราพัฒน์ - แก้วทอง (พรรคประชาธิปัตย์)	34,044
9	นางสาวสุณีย์ - เหลืองวิจิตร (พรรคไทยรักไทย)	35,510
18	นางสาวพัชรภรณ์ - แก้วทอง (พรรครักถิ่นไทย)	115

จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 76,156 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายในช่อง
ไม่ประสงค์ลงคะแนน 705 บัตร จำนวนบัตรดี 69,669 บัตร และจำนวนบัตรเสีย 5,782 บัตร

ตารางที่ 2.11 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548
เขตเลือกตั้งที่ 3

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
4	นายวิทยา - กรวยศิริวงศ์ (พรรคประชาธิปัตย์)	1,107
9	นายนาวิน - บุญเศรษฐ (พรรคไทยรักไทย)	34,265
11	นายศิริวัฒน์ - ขจรประศาสน์ (พรรคมหาชน)	30,679

จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 72,532 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายในช่อง
ไม่ประสงค์ลงคะแนน 889 บัตร จำนวนบัตรดี 66,051 บัตร และจำนวนบัตรเสีย 5,592 บัตร

ตารางที่ 2.12 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548
เขตเลือกตั้งที่ 4

หมายเลขประจำตัว	ชื่อ - สกุล	ได้คะแนน
4	นายภาคภูมิ - ถาวรกุล (พรรคประชาธิปัตย์)	11,215
9	พ.ต.ท.อดุลย์ - บุญเสถียร (พรรคไทยรักไทย)	52,665

จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 70,257 คน จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายในช่อง
ไม่ประสงค์ลงคะแนน 1,243 บัตร จำนวนบัตรดี 63,880 บัตร และจำนวนบัตรเสีย 5,134 บัตร

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยมีการศึกษาวิจัย วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือ มีอิทธิพล
ต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ดังนี้

ศุวิทย์ รุ่งวิสัย (2541: ก) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของ
ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลการวิจัยพบว่า
ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเข้าสนทนากองการเมือง ร้อยละ 23.2 ฟังการหาเสียงร้อยละ
60.2 ฟังวิทยุ ร้อยละ 46.6 และดูโทรทัศน์ร้อยละ 81.8 ทราบว่ามีการซื้อเสียงร้อยละ 75.3 ในการ
เลือกตั้งครั้งต่อไปจะเลือกผู้สมัครรายใหม่ร้อยละ 68.2 เห็นว่าผู้สมัครควรมีความรู้ระดับปริญญาขึ้น
ไปร้อยละ 81.2 เห็นว่าผู้สมัครเปลี่ยนพรรคไม่น่าเชื่อถือร้อยละ 90.3 เห็นว่าควรมีองค์กรอิสระ
ดำเนินการเลือกตั้งร้อยละ 93.3 เห็นว่าไม่ควรมีงบ ส.ส ร้อยละ 52.1

จิตรา พรหมชุตติมา (2541: ข-ค) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของ
ประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า (1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้าน
การเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร จะรับรู้จากสื่อทางโทรทัศน์ สำหรับ
ความสนใจทางการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า จะให้ความ
สนใจไม่มากนัก แต่ประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครจะมีความรู้ด้านการเมืองอยู่ใน

ระดับสูง การที่ประชาชนในชุมชนแออัดมีความรู้ด้านการเมืองมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครได้รับอิทธิพลจากสื่อ โดยเฉพาะ โทรทัศน์ ซึ่งสื่อเหล่านี้ย่อมมีส่วนช่วยให้ประชาชนในชุมชนแออัดได้รับความรู้ทางการเมืองเป็นอย่างดี (2) ทักษะคิด ความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการเลือกตั้งประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นว่าเป็นสิทธิมากกว่าเป็นหน้าที่ สำหรับทักษะคิดความเห็นที่มีต่อนักการเมืองเป็นไปในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก และเห็นว่าการเลือกตั้งมีการซื้อสิทธิขายเสียงกันมาก แต่อย่างไรก็ดี การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะต้องการคนดีเข้าสภา นอกจากนี้ประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครจะมีความเชื่อและอุดมการณ์ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (3) การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร จะมีบทบาทแต่กิจกรรมเฝ้ามองดูมากกว่าจะมีบทบาทในกิจกรรมเชื่อมโยงหรือเป็นกิจกรรมเข้าสู่การเมือง (4) ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่ทำให้ประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครไปเลือกตั้งเพราะอยากได้ผู้แทนดี ดังนั้น คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้งด้วย (5) เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป กับผู้ที่มีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี จะพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความสนใจทางการเมือง มีทัศนคติความคิดเห็นในทางการเมือง มีบทบาทการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และมีพฤติกรรมในการออกเสียงเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

อนุศักดิ์ จันตะกุล (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของชาวจังหวัดน่านนั้น มีความแตกต่างกันตามภูมิหลัง กล่าวคือผู้ที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ ได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาดำ อาศัยอยู่ในเขตชนบท ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม มีแนวโน้มจะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากกว่า ผู้มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ซึ่งได้แก่ ผู้ที่มีการศึกษาสูง อาศัยอยู่ในเมืองประกอบอาชีพรับราชการหรือธุรกิจ ส่วนพฤติกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ผลการศึกษาพบว่าไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรแต่อย่างใด โดยประชาชนจังหวัดน่าน เห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งมีพฤติกรรมเหมือน ๆ กัน

ศิวะพร ปัญงมาลา (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนมากที่สุดได้แก่ พรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัะแวน และศึกษาพฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งพบว่า ประชาชนมีความ

สนใจในการเลือกตั้งค่อนข้างมาก และพบว่าพรรคการเมืองมีบทบาทมากที่สุดในการเลือกตั้ง รองลงมาคือ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหัวหน้า

สมศักดิ์ พงษ์ไพบูลย์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1) กระบวนการหาเสียงในเขตเลือกตั้งที่ศึกษาส่วนใหญ่ยึดถือตัวบุคคลมากกว่า ความผูกพันทางองค์การ (พรรคการเมือง) ซึ่งพิจารณาได้จากการจัดองค์กรหาเสียง ความสัมพันธ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดตั้งหัวหน้า และยุทธวิธีการหาเสียง ยกเว้นกรณีการหาเสียงของพรรคการเมืองเกิดใหม่ซึ่งไม่มีการจัดตั้งหัวหน้าของสมัครมาก่อน แต่ชื่อเสียงเกียรติประวัติของหัวหน้าพรรคเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ประชาชน และ

2) ปัจจัยหลักที่สามารถแปรเสียงให้เป็นคะแนนได้เป็นปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ได้แก่ ญาติ พี่น้อง หัวหน้า และเงิน ยกเว้น ประวัติดูหมิ่นหลังและผลงานของผู้สมัครไม่อาจยืนยันได้ว่าเป็นปัจจัยที่สามารถแปรให้เป็นคะแนนแก่ผู้สมัครได้เพียงใด รวมทั้งปัจจัยด้านเงินและหัวหน้าก็มีข้อจำกัดในการแปรเสียงให้เป็นคะแนน และปัจจัยด้านพรรคการเมืองก็มีส่วนทำให้ผู้สมัครได้คะแนนเสียงเลือกตั้ง แม้ว่าไม่มากพอที่จะทำให้ได้รับการเลือกตั้งก็ตาม

จากการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องนี้ มีข้อค้นพบที่สำคัญคือ ปัจจัยหลักที่สามารถแปรเสียงเป็นคะแนนได้ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ได้แก่ ญาติ พี่น้อง หัวหน้า และเงิน ยกเว้น ประวัติดูหมิ่นหลังและผลงาน ส่วนสำคัญคือปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร

ชลฤดี วรรณสุทธะ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ในพื้นที่อำเภออุดรชุม จังหวัดยโสธร” ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ส่วนเพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน (2) ระบบอุปถัมภ์ ได้แก่ การซื้อเสียง การให้ผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน (3) คุณลักษณะทางประชากร (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้) ที่ต่างกัน มีผลทำให้มีทัศนคติเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปศึกษากรณีเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ขั้นตอนและรายละเอียดของวิธีการศึกษามีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 (อำเภอบางมูลนาก อำเภอโพทะเล และกิ่งอำเภอบึงนาราง) จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ที่ผ่านมา จำนวนทั้งหมด 104,419 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพิจิตร : 2548)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จำนวน 384 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเคร็ชชี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วกำหนดเป็นสัดส่วน แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น แยกตามรายอำเภอ และตำบล แล้วดำเนินการสุ่มแบบสะดวก จำแนกได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดพิจิตร

พื้นที่ของเขตเลือกตั้งในจังหวัดพิจิตร	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอบางมูลนาก	37,695	139
อำเภอโพทะเล	45,951	169
กิ่งอำเภอบึงนาราง	20,773	76
รวม	104,419	384

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น (ภาคผนวก) การสร้างแบบสอบถาม โดยตั้งคำถามตามวัตถุประสงค์และแนวทางการวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยศึกษาจากทฤษฎี แนวความคิดต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นกรอบในการกำหนดคำถามในแบบ ซึ่งการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ประกอบด้วยคำถามปลายปิด จำนวนคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำมาปรับปรุง

แก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำถามถูกต้องเที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่จะวัดจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย

5.1 นายชาติชาย เจริญศรีพงษ์ ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร

5.2 นายสุรจิตร กาลิยานันท์ ตำแหน่งผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ

5.3 นายปณต สิตานนท์ ตำแหน่งหัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พิจิตร

6. นำผลการตรวจของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวบรวม คำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index หน้า IOC) เกณฑ์การพิจารณา ข้อคำถามที่นำมาสร้างเครื่องมือ คือ ค่า IOC มีค่ามากกว่า 0.50 ซึ่งเครื่องมือที่สร้างมีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) ประชาชนผู้มี สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำ ข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด: 2535: 96) ได้ค่าแอลฟาเท่ากับ 0.85

9. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา งานวิจัย และวิทยานิพนธ์และเอกสารต่างๆ ของทางราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยประสานกับผู้นำชุมชน เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการประสานจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของแต่ละ หมู่บ้าน ตำบล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ เชิงอ้างอิง (Quantitative analysis) ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการพื้นฐานอย่างง่ายทางสถิติ เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ซึ่งการนำเสนอข้อมูลได้ ใช้ตารางประกอบการอธิบายเพื่อให้ทราบถึงเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 3 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในข้อที่ 1

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.): ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548” ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

ส่วนที่ 3 การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	198	51.56
หญิง	186	48.44
รวม	384	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
18 - 20 ปี	20	5.21
21 - 30 ปี	67	17.45
31 - 40 ปี	41	10.68
41 - 50 ปี	141	36.72
51 ปี ขึ้นไป	115	29.95
รวม	384	100.00
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษา	160	41.67
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	69	17.97
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	124	32.29
อนุปริญญา/ปวท.	19	4.95
ปริญญาตรีขึ้นไป	12	3.12
รวม	384	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	274	71.35
5,000 - 10,000 บาท	77	20.05
10,001 - 15,000 บาท	25	6.52
15,001 - 20,000 บาท	8	2.08
รวม	384	100.00
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	18	4.69
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	18	4.69
เกษตรกร	233	60.68
รับจ้าง	85	22.13
กำลังศึกษา	18	4.69
อื่นๆ	12	3.12
รวม	384	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย กล่าวคือเป็นเพศชายร้อยละ 51.56 และเพศหญิงร้อยละ 48.44 ด้านอายุพบว่ากลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดมีอายุอยู่ในช่วง 41- 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.72 รองลงมาคือ 51 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 29.95 และช่วงอายุ 18 - 20 ปี เป็นกลุ่มที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.21 ด้านการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากที่สุด มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 41.67 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และจบการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีน้อยที่สุดร้อยละ 3.12 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 71.35 รองลงมาคือ 5,000 - 10,000 บาท ร้อยละ 20.05 และ 10,001 - 15,000 บาท ร้อยละ 6.51 ส่วน 15,001 - 20,000 บาท มีเพียงร้อยละ 2.08 ด้านอาชีพพบว่า มีอาชีพเกษตรกร เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.68 รองลงมาคือ รับจ้าง ร้อยละ 22.13 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว กำลังศึกษา ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 4.69

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 4.2 การเลือกพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง ส.ส. ของกลุ่มตัวอย่าง

พรรคการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
พรรคไทยรักไทย	241	64.43
พรรคมหาชน	95	25.40
พรรคประชาธิปัตย์	38	10.17
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า พรรคการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก คือพรรคไทยรักไทย ร้อยละ 64.43 รองลงมาคือ พรรคมหาชน ร้อยละ 25.40 และพรรคประชาธิปัตย์ ร้อยละ 10.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อ

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
มีนโยบายที่ตรงกับปัญหาของประชาชน	316	84.49
สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้	19	5.08
มีหัวหน้าพรรคที่สมควรเป็นนายก	19	5.08
มีทีมงานที่ดี มีความสามารถ	20	5.45
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ให้เหตุผลในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง โดยให้เหตุผลว่า มีนโยบายที่ตรงกับปัญหาของประชาชน ร้อยละ 84.49 รองลงมาคือ มีทีมงานที่ดี มีความสามารถ ร้อยละ 5.45 และ ด้วยเหตุผล สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ และมีหัวหน้าพรรคที่สมควรเป็นนายก ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 5.08

ตารางที่ 4.4 นโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรค

นโยบาย	จำนวน	ร้อยละ
30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน ปราบปรามยาเสพติด	241	64.43
ปลดหนี้ เรียนฟรี รักษาฟรี มีโฉนดทำกิน มีทุนการเกษตรมีสวัสดิการผู้สูงอายุ	57	15.24
สร้างคน สร้างอนาคต เรียนฟรีทุกอย่าง เรียนจบมีงานทำ ประกัน การว่างงาน	76	20.33
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคเป็น ส.ส. คือ นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน ปราบปรามยาเสพติด ร้อยละ 64.43 รองลงมาคือ นโยบายสร้างคน สร้างอนาคต เรียนฟรีทุกอย่าง

เรียนจบมีงานทำ ประกันการว่างงาน ร้อยละ 20.33 และนโยบายปลดหนี้ เรียนฟรี รักษาฟรี มี
 โฉนดทำกินมีทุนการเกษตร มีสวัสดิการผู้สูงอายุ ร้อยละ 15.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เลือกตัวแทนพรรคอื่นๆ เป็น ส.ส.

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส) ว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี	278	75.34
นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส)	48	12.38
ชอบพรรค จึงเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส) ด้วย	48	12.38
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เลือกตัวแทนพรรคอื่นๆ
 เป็น ส.ส. เนื่องจากคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส) ว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี ร้อยละ
 75.34 รองลงมาคือ นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส) และชอบพรรค จึงเลือกผู้สมัครรับ
 เลือกตั้ง (ส.ส) ด้วย ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 12.38

ตารางที่ 4.6 วิธีการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง

การตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
มีความเชื่อว่าพรรคสามารถทำประโยชน์ได้	230	61.50
คุณสมบัติของผู้สมัครของพรรคโดยรวม	126	33.69
มีหัวหน้าพรรคดี	18	4.81
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า วิธีการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่
 ใช้ตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง เนื่องจากมีความเชื่อว่าพรรคสามารถทำประโยชน์ได้ ร้อยละ
 61.50 รองลงมาคือ คุณสมบัติ ของผู้สมัครของพรรคโดยรวม คิดเป็น ร้อยละ 33.69 และมีหัวหน้า
 พรรคดี ร้อยละ 4.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ผู้สมัครของพรรคการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างใช้สิทธิเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบเขต

พรรคการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
นายนาวิน บุญเสริม (พรรคไทยรักไทย)	342	91.44
นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ (พรรคมหาชน)	22	5.88
นายวิทยา กรวยศิริวงศ์ (พรรคประชาธิปัตย์)	10	2.67
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้สมัครของพรรคการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้สิทธิเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) ระบบเขต คือ นายนาวิน บุญเสริม (พรรคไทยรักไทย) ร้อยละ 91.44 รองลงมาคือ นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ (พรรคมหาชน) ร้อยละ 5.88 และนายวิทยา กรวยศิริวงศ์ (พรรคประชาธิปัตย์) ร้อยละ 2.67

ตารางที่ 4.8 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากพรรคการเมือง

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
เวลามีปัญหาเดือดร้อน เป็นที่พึ่งได้	306	81.83
เลือกเพราะสังกัดพรรคที่ชอบ	48	12.83
เลือกตามห้วคณะแนะนำ	10	2.67
อื่นๆ (เช่น รู้จักเป็นการส่วนตัว)	10	2.67
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากพรรคการเมือง คือ เวลามีปัญหาเดือดร้อนเป็นที่พึ่งได้ ร้อยละ 81.83 รองลงมาคือ เลือกเพราะสังกัดพรรคที่ชอบ ร้อยละ 12.83 และเลือกตามห้วคณะแนะนำกับอื่นๆ เช่น รู้จักเป็นการส่วนตัวเท่ากันคือ ร้อยละ 2.67

ตารางที่ 4.9 ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
ของพรรคการเมือง

ความเห็นต่อการบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
มีการนำเสนอ นโยบายหาเสียงที่ชัดเจน	298	79.68
มีทีมงานที่ดี	67	17.91
มีสถานที่ตั้งสาขาพรรคเหมาะสม มั่นคง	9	2.41
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.9 ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของพรรคการเมือง ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก เพราะว่ามีมีการนำเสนอ นโยบายหาเสียงที่ชัดเจน ร้อยละ 79.68 รองลงมาคือ มีทีมงานที่ดี ร้อยละ 17.91 และมีสถานที่ตั้งสาขาพรรคเหมาะสม มั่นคง ร้อยละ 2.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่า เป็นคนดีหรือไม่ดี	213	56.95
นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	75	20.05
ชอบพรรค จึงเลือกผู้สมัครด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	37	9.89
ชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	29	7.75
เคยทำประโยชน์ให้	20	5.35
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจเลือกผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี

ร้อยละ 56.95 รองลงมาคือ นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ร้อยละ 20.05 และชอบพรรค จึงเลือกผู้สมัครด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ร้อยละ 9.89 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลอื่นมีเพียงเล็กน้อย

ตารางที่ 4.11 การได้รับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ผ่านมา
ของกลุ่มตัวอย่าง

สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	309	82.62
พรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	56	14.97
หนังสือพิมพ์	9	2.41
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ผ่านมาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ จากสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 82.62 รองลงมาคือ พรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 14.97 และหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 2.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของกลุ่มตัวอย่าง

สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	183	48.93
พรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	172	45.99
หนังสือพิมพ์	9	2.41
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 48.93 รองลงมาคือ พรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 45.99 และวิทยุ มีร้อยละ 5.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่จูงใจให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือก

สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้สมัครมาพบด้วยตนเอง	168	45.00
ติดตั้งป้ายหาเสียง	102	27.28
ทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	102	27.28
อื่นๆ (เช่น หัวคะแนน แกนนำในชุมชน)	2	0.54
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่จูงใจให้กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดตัดสินใจเลือก คือ ผู้สมัครมาพบด้วยตนเอง ร้อยละ 45.00 รองลงมาคือ ติดตั้งป้ายหาเสียง และทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เท่ากันคือ มีร้อยละ 27.28 และอื่นๆ เช่น หัวคะแนน แกนนำในชุมชน ร้อยละ 0.54

ตารางที่ 4.14 ความเห็นต่อการซื้อสิทธิขายเสียงของกลุ่มตัวอย่าง

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	326	87.16
มี	48	12.84
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าในเขตเลือกตั้งของตนเอง ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง ร้อยละ 87.16 และคิดว่ามี ร้อยละ 12.84

ตารางที่ 4.15 วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง

วิธีการจูงใจ	จำนวน	ร้อยละ
แจกเงินแจกของ	222	59.37
แจกคูปอง	120	32.08
พาไปเที่ยว	22	5.88
อื่นๆ (เช่น แจกสุราผ่านหัวคะแนน)	10	2.67
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่าวิธีการจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ลงคะแนนเสียงให้ของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีในเขตเลือกตั้ง คือ แจกเงินแจกของ ร้อยละ 59.37 รองลงมา คือ แจกคูปอง ร้อยละ 32.08 พาไปเที่ยว ร้อยละ 5.88 และ อื่นๆ เช่น การแจกสุราผ่านหัวคะแนนร้อยละ 2.67

ตารางที่ 4.16 สิ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้ให้การตอบแทนกับกลุ่มตัวอย่างต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

การตอบแทน	จำนวน	ร้อยละ
อาสาทำงานแทนประชาชน	255	68.18
แสวงหางบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่	119	31.81
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่า สิ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้ให้การตอบแทนกับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคือ อาสาทำงานแทนประชาชน ร้อยละ 68.18 และแสวงหางบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ มีร้อยละ 31.81

ตารางที่ 4.17 ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	213	56.96
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	151	40.37
นักการเมืองท้องถิ่น	10	2.67
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 56.96 รองลงมาคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 40.37 และนักการเมืองท้องถิ่น ร้อยละ 2.67

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่าผู้มีอิทธิพลในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

ผู้ที่มีอิทธิพล	จำนวน	ร้อยละ
ตัวผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	223	59.62
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	129	34.49
หัวหน้า	10	2.68
เจ้าหน้าที่ทางราชการ	12	3.21
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าผู้มีอิทธิพลในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ตัวผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 59.62 รองลงมาคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 34.49 เจ้าหน้าที่ทางราชการ ร้อยละ 3.21 และหัวหน้า ร้อยละ 2.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้ง
ในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548)

บทบาท	จำนวน	ร้อยละ
ให้เหตุผลในการพิจารณาว่าผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนไหนดี ไม่ดีอย่างไร	290	77.54
แนะนำ ให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.) คนที่ต้องการให้เลือก	47	12.57
นัดหมายให้ไปฟังการหาเสียง	37	9.89
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมือง
ท้องถิ่นมีบทบาทในหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548) คือให้เหตุผล
ในการพิจารณาว่าผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนไหนดี ไม่ดีอย่างไร ร้อยละ 77.54
รองลงมาคือ แนะนำ ให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนที่ต้องการให้เลือก ร้อยละ 12.57
และ นัดหมายให้ไปฟังการหาเสียง ร้อยละ 9.89

ตารางที่ 4.20 ความคิดเห็นต่อการวางตัวของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น
ในหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548)

การวางตัว	จำนวน	ร้อยละ
วางตัวเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใด	261	69.79
ให้ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ แก่ประชาชนในการเลือกคนดีเป็น ส.ส.	93	24.96
เป็นผู้ประสานงานให้ทุกพรรคการเมือง และทางราชการ	20	5.35
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.20 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน
นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้ง ของการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548) วางตัว
เป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใด ร้อยละ 69.79 รองลงมาคือ ให้ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้แก่ประชาชน
ในการเลือกคนดีเป็น ส.ส. ร้อยละ 24.96 และ เป็นผู้ประสานงานให้ทุกพรรคการเมือง และ
ทางราชการ ร้อยละ 5.35 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 4.21 การตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

การไปเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ไป	364	97.33
ไม่ไป	10	2.68
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.21 พบว่าการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมา ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีผู้ไปใช้สิทธิ ร้อยละ 97.33 และไม่ไปใช้สิทธิ
ร้อยละ 2.68

ตารางที่ 4.22 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ว่าง ตีการกิจ	10	100.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ในบรรดาผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ให้เหตุผลว่าไม่ว่าง ตีการกิจ
ทั้งหมดร้อยละ 100

ตารางที่ 4.23 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
อยากได้คนดีมาบริหารบ้านเมือง	279	74.60
เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย	56	14.97
กลัวเสียสิทธิตามกฎหมาย	39	10.43
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่าเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 คือ อยากได้คนดีมาบริหารบ้านเมือง ร้อยละ 74.60 รองลงมาคือ เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย ร้อยละ 14.97 และ กลัวเสียสิทธิตามกฎหมาย ร้อยละ 10.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

อิทธิพล	จำนวน	ร้อยละ
ด้วยตนเองจากการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ	299	79.95
ทั้งตัดสินใจเองและได้รับการชักชวนจากกำนัน	65	17.38
ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น อื่นๆ (เช่น หัวคะแนน แกนนามชุมชน)	10	2.67
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ ด้วยตนเองจากการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ร้อยละ 79.95 รองลงมาคือ ตัดสินใจเองและได้รับการชักชวนจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ร้อยละ 17.38 และอื่นๆ เช่น หัวคะแนน แกนนามชุมชน ร้อยละ 2.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
การประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปเลือกตั้งจากสื่อภาครัฐและเอกชน	326	87.17
การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	48	12.83
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 คือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปเลือกตั้งจากสื่อภาครัฐและเอกชน ร้อยละ 87.17 และจากการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ร้อยละ 12.83

ตารางที่ 4.26 ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ความสามารถ	364	97.33
กระแสความนิยมของสังคม	10	2.67
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.26 พบว่าข้อมูลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ร้อยละ 97.33 และจาก กระแสความนิยมของสังคม ร้อยละ 2.67

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ในส่วนนี้จะเป็นการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งการทดสอบในครั้งนี้จะใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าไคสแคว์ในการทดสอบ รายละเอียดมีดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ตารางที่ 4.27 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

เพศ	การตัดสินใจไปเลือกตั้ง		
	ไป	ไม่ไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ชาย	188	10	198
	94.95	5.05	100
หญิง	186	0	186
	100	0	100
รวม	374	10	384
	97.40	2.60	100

$$\chi^2 = 9.645 \quad df = 1 \quad sig. = 0.05$$

จากตารางที่ 4.27 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแคว์พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.28 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

อายุ	การตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง		
	ไป	ไม่ไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
18 - 20 ปี	20 100.00	0 0	20 100.00
21 - 30 ปี	57 85.07	10 14.93	67 100.00
31 - 40 ปี	41 100.00	0 0	41 100.00
41 - 50 ปี	141 100.00	0 0	141 100.00
51 ปี ขึ้นไป	115 100.00	0 0	115 100.00
รวม	374 97.40	10 2.60	384 100.00

$$\chi^2 = 48.578 \text{ df} = 4 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.28 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแคว์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.29 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

การศึกษา	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
	ไป	ไม่ไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ชั้นประถมศึกษา	160 100.00	0 0	160 100.00
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	59 85.51	10 14.49	69 100.00
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	136 100.00	0 0	136 100.00
อนุปริญญา/ปวส./ปวท.	19 100.00	0 0	19 100.00
รวม	374 97.40	10 2.60	384 100.00

$$\chi^2 = 46.872 \quad df = 3 \quad sig. = 0.05$$

จากตารางที่ 4.29 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแคว์ พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.30 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548”

รายได้	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
	ไป	ไม่ไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ต่ำกว่า 5,000 บาท	264 96.35	10 3.65	274 100.00
5,000 - 10,000 บาท	102 100.00	0 0	102 100.00
10,001 - 15,000 บาท	0 0	0 0	0 0
15,001 - 20,000 บาท	8 100.00	0 0	8 100.00
รวม	374 97.40	10 2.60	384 100.00

$$\chi^2 = 4.121 \text{ df} = 2 \text{ sig.} = 0.127$$

จากตารางที่ 4.30 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแควร์ พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.31 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

อาชีพ	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
	ไป	ไม่ไป	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	18 100.00	0 0	18 100.00
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	18 100.00	0 0	18 100.00
เกษตรกร	223 95.71	10 4.29	233 100.00
รับจ้าง	97 100.00	0 0	97 100.00
กำลังศึกษา	18 100.00	0 0	18 100.00
รวม	374 97.40	10 2.60	384 100.00

$$\chi^2 = 6.653 \quad df = 5 \quad sig. = 0.247$$

จากตารางที่ 4.31 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแคว์ พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อกับพรรคการเมืองที่ตัดสินใจเลือก

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร				รวม
	นโยบายที่ตรงกับปัญหาของประชาชน	สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้	มีหัวหน้าพรรคที่สมควรเป็นนายก	มีทีมงานที่ดีมีความสามารถ	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
พรรคไทยรักไทย	230 92.00	0 0	0 0	20 8.00	250 100.00
พรรคมหาชน	75 79.79	19 20.21	0 0	0 0	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	12 40.00	0 0	18 60.00	0 0	30 100.00
รวม	317 84.76	19 5.08	18 4.81	20 5.35	374 100.00

$$\chi^2 = 281.827 \text{ df} = 6 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.32 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อกับพรรคการเมืองที่ตัดสินใจเลือกเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแคว์ พบว่า เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกพรรคฯ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายของพรรคการเมืองกับการตัดสินใจลงคะแนนเสียง
เลือกตั้ง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			รวม
	นโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน ปราบปราม ยาเสพติด	นโยบายสร้างคน สร้างอนาคต เรียบ ฟรีทุกอย่าง เรียบ จบมีงานทำ ประกัน การว่างงาน	นโยบายปลดหนี้ เรียนฟรี รักษาฟรี มีโฉนดทำกิน มีทุนการเกษตร มีสวัสดิการ ผู้สูงอายุ	
พรรคไทยรักไทย	194 77.60	0	56 22.40	250 100.00
พรรคมหาชน	38 40.43	56 59.57	0	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	18 60.00	0	12 40.00	30 100.00
รวม	250 66.84	56 14.97	68 18.18	374 100.00

$$\chi^2 = 208.552 \text{ df} = 4 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.33 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายของพรรคการเมืองกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรค เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแคว์พบว่า นโยบายของพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ของการเลือกตัวแทนพรรคกับเหตุผลในการเลือกพรรคการเมือง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			
	คุณสมบัติส่วนตัวของ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	นโยบายของ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส)	ชอบพรรค จึง เลือกผู้สมัครรับ เลือกตั้ง (ส.ส) ด้วย	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	212 84.80	20 8.00	18 7.20	250 100.00
พรรคมหาชน	52 55.32	20 21.28	22 23.40	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	14 46.67	8 26.67	8 26.67	30 100.00
รวม	278 74.33	48 12.83	48 12.83	374 100.00

$$\chi^2 = 44.429 \text{ df} = 4 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.34 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ของการเลือกตัวแทนพรรคกับเหตุผลในการเลือกพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแคว์พบว่าเหตุผลในการเลือกตัวแทนพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองกับคุณสมบัติของพรรคการเมือง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			
	มีหัวหน้าพรรคดี	มีความเชื่อว่าพรรค สามารถทำ ประโยชน์ได้	คุณสมบัติของ ผู้สมัครของพรรค โดยรวม	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	9 3.60	170 68.00	71 28.40	250 100.00
พรรคมหาชน	2 2.13	66 70.21	26 27.66	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	7 23.33	13 43.33	10 33.33	30 100.00
รวม	18 4.81	249 66.58	107 28.61	374 100.00

$$\chi^2 = 26.517 \text{ df} = 4 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.35 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ของการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองกับคุณสมบัติของพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแคว์ พบว่า คุณสมบัติของพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กับการตัดสินใจเลือก

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร				
	เลือกเพราะ	เลือกตาม	เวลามีปัญหา	อื่นๆ	รวม
	สังกัดพรรค	หัวหน้า	เดือดร้อน		
	ที่ชอบ	แนะนำ	เป็นที่พึงได้		
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	24	10	213	3	250
	9.600	4.000	85.200	1.200	100.000
พรรคมหาชน	5	0	82	7	94
	5.32	0	87.23	7.45	100.00
พรรคประชาธิปัตย์	9	0	21	0	30
	30.00	0	70.00	0	100.00
รวม	38	10	316	10	374
	10.16	2.67	84.49	2.67	100.00

$$\chi^2 = 30.513 \text{ df} = 6 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.36 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับการตัดสินใจเลือก เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแควร์ พบว่า เหตุผลการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) มีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ของความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง

แรงจูงใจ	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			
	มีสถานที่ตั้งสาขาพรรค เหมาะสม มั่นคง	มีทีมงานที่ดี	มีการนำเสนอ นโยบายหาเสียง ที่ชัดเจน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	9 3.60	46 18.40	195 78.00	250 100.00
พรรคมหาชน	0 0	20 21.28	74 78.72	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	0 0	1 3.33	29 96.67	30 100.00
รวม	9 2.41	67 17.91	298 79.68	374 100.00

$$\chi^2 = 9.836 \text{ df} = 4 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.37 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ของความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแควร์ พบว่า ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกผู้สมัครกับคุณสมบัติของผู้สมัคร
 เข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

แรงจูงใจ	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
	คุณสมบัติ ส่วนตัวของ ผู้สมัครรับ เลือกตั้งว่าเป็น คนดีหรือไม่ดี	ชื่อเสียง ของผู้สมัคร รับเลือกตั้ง ส.ส.	นโยบายของ ผู้สมัครรับ เลือกตั้ง ส.ส.	ชอบพรรค จึงเลือก ผู้สมัครด้วย	เคยทำ ประโยชน์ ให้	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	161 64.40	13 5.20	42 16.80	17 6.80	17 6.80	250 100.00
พรรคมหาชน	44 46.81	14 14.89	20 21.28	14 14.89	2 2.13	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	18 60.00	2 6.67	3 10.00	6 20.00	1 3.33	30 100.00
รวม	223 59.63	29 7.75	65 17.38	37 9.89	20 5.35	374 100.00

$$\chi^2 = 24.611 \text{ df} = 8 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.38 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร
 กับคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์
 พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแคว์ พบว่า คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
 มีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ของสื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร				
	ติดตั้งป้าย	ทางสื่อวิทยุ	ผู้สมัครมาพบ	อื่นๆ	รวม
	หาเสียง	โทรทัศน์	ด้วยตนเอง		
		หนังสือพิมพ์			
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	75	68	105	2	250
	30.00	27.20	42.00	0.80	100.00
พรรคมหาชน	14	26	54	0	94
	14.89	27.66	57.45	0	100.00
พรรคประชาธิปัตย์	3	8	19	0	30
	10.00	26.67	63.33	0	100.00
รวม	92	102	178	2	374
	24.60	27.27	47.59	0.53	100.00

$$\chi^2 = 15.287 \text{ df} = 6 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.39 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ของสื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแคว์ พบว่า สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร
ของพรรคการเมือง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร				
	แจกเงิน	พาไปเที่ยว	แจกคูปอง	อื่นๆ	รวม
	แจกของ				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	93 37.20	4 1.60	149 59.60	4 1.60	250 100.00
พรรคมหาชน	23 24.47	8 8.51	63 67.02	0 0	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	4 13.33	0 0	20 66.67	6 20.00	30 100.00
รวม	120 32.09	12 3.21	232 62.03	10 2.67	374 100.00

$$\chi^2 = 56.233 \quad df = 6 \quad sig. = 0.05$$

จากตารางที่ 4.40 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแควร์ พบว่า วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. กับการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร
ของพรรคการเมือง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
	อาสาทำงานแทน ประชาชน	แสวงหางบประมาณ เข้ามาพัฒนาพื้นที่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	184 73.60	66 26.40	250 100.00
พรรคมหาชน	65 69.15	29 30.85	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	16 53.33	14 46.67	30 100.00
รวม	265 70.86	109 29.14	374 100.00

$$\chi^2 = 5.504 \quad df = 2 \quad sig. = 0.063$$

จากตารางที่ 4.41 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. กับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแควร์ พบว่า การตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. ไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.42 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			
	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	นักการเมืองท้องถิ่น	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	128 51.20	9 3.60	113 45.20	250 100.00
พรรคมหาชน	58 61.70	1 1.06	35 37.23	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	17 56.67	0 0	13 43.33	30 100.00
รวม	203 54.28	10 2.67	161 43.05	374 100.00

$$\chi^2 = 4.945 \text{ df} = 4 \text{ sig.} = 0.292$$

จากตารางที่ 4.42 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยค่าไคสแคว์พบว่า ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.43 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้ง
กับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			
	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร(ส.ส.)	เจ้าหน้าที่ ทางราชการ	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	89	151	10	250
	35.60	60.40	4.00	100.00
พรรคมหาชน	29	64	1	94
	30.85	68.09	1.06	100.00
พรรคประชาธิปัตย์	11	18	1	30
	36.67	60.00	3.33	100.00
รวม	129	233	12	374
	34.49	62.30	3.21	100.00

$$\chi^2 = 3.003 \quad df = 4 \quad sig. = 0.557$$

จากตารางที่ 4.43 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการ
จูงใจให้คนไปเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548
ด้วย ค่าไคสแควร์ พบว่า ผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์กับ
เหตุผล ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.44 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น
ในหน่วยเลือกตั้ง กับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง

พรรค	เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			
	นัดหมายให้ไปฟัง การหาเสียง	แนะนำ ให้เลือก สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.) คนที่ ต้องการให้เลือก	ให้เหตุผลในการ พิจารณาว่าผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.) คนไหนดี ไม่ใช่อะไร	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
พรรคไทยรักไทย	20 8.00	31 12.40	199 79.60	250 100.00
พรรคมหาชน	10 10.64	15 15.96	69 73.40	94 100.00
พรรคประชาธิปัตย์	7 23.33	1 3.33	22 73.33	30 100.00
รวม	37 9.89	47 12.57	290 77.54	374 100.00

$$\chi^2 = 9.749 \text{ df} = 4 \text{ sig.} = 0.05$$

จากตารางที่ 4.44 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้ง กับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วย ค่าไคสแคว์ พบว่า บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่นในหน่วยเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 จำนวน 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) โดยใช้วิธีการพื้นฐานอย่างง่ายทางสถิติ เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และการทดสอบค่าไคสแควร์เทส (Chi square test)

1. สรุปการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ (51.56) และเพศหญิงร้อยละ (48.44) ด้านอายุพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด มีอายุอยู่ในช่วง 41- 50 ปี (ร้อยละ 36.72) ด้านการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 41.67) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 71.35) มีอาชีพเกษตรกร เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.68)

1.2 ปัจจัยแรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร พบว่า พรรคการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก คือ พรรคไทยรักไทย (ร้อยละ 64.43) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อ คือ มีนโยบายที่ตรงกับปัญหาของประชาชน (ร้อยละ 84.49) นโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรค คือ นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุน

หมู่บ้าน ปราบปรามยาเสพติด (ร้อยละ 64.43) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เลือกตัวแทนพรรคอื่นๆ เป็น ส.ส. เนื่องจากคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี (ร้อยละ 75.34) วิธีการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้ตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง เนื่องจากมีความเชื่อว่าพรรคสามารถทำประโยชน์ได้ (ร้อยละ 61.50) ผู้สมัครของพรรคการเมือง ที่กลุ่มตัวอย่างใช้สิทธิเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบเขต คือ นายนาวัน บุญเศรษฐ (พรรคไทยรักไทย) (ร้อยละ 91.44) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก คือ เวลามีปัญหาเดือดร้อนเป็นที่พึ่งได้ (ร้อยละ 81.83) ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก เพราะว่ามี การนำเสนอ นโยบายหาเสียงที่ชัดเจน (ร้อยละ 79.68) และ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี (ร้อยละ 56.95) การได้รับข้อมูล ข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ผ่านมาส่วนใหญ่จากสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 82.62) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จากสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 48.93)

ส่วนสื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ ที่จูงใจให้ กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือก คือ ผู้สมัครมาพบด้วยตนเอง (ร้อยละ 45.00) ความเห็นต่อการซื้อสิทธิขายเสียงของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าในเขตเลือกตั้งของตนเอง ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง (ร้อยละ 87.16) วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง คือ แจกเงินแจกของ (ร้อยละ 59.37) และสิ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้ให้การตอบแทนกับกลุ่มตัวอย่างต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ อาสาทำงาน แทนประชาชน (ร้อยละ 68.18) ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่าง ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร้อยละ 56.96) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่ามีอิทธิพลในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ตัวผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยละ 59.63) ความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ 2548) คือ ให้เหตุผลในการพิจารณาว่าผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนไหนดี ไม่ใช่อะไร (ร้อยละ 77.54) ความคิดเห็นต่อการวางตัวของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่นในหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา พบว่า วางตัวเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใด (ร้อยละ 69.79)

3. การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีผู้ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 97.33) และไม่ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 2.68) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่าง ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน คือ ไม่ว่าง ดิถุการกิจทั้งหมด (ร้อยละ 100)

ส่วนเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ อยากได้คนดีมาบริหารบ้านเมือง (ร้อยละ 74.60) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ด้วยตนเองจากการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ (ร้อยละ 79.95) ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปเลือกตั้งจากสื่อภาครัฐและเอกชน (ร้อยละ 87.17) ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร (ร้อยละ 97.33)

4. การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนมีประเด็นที่น่าสนใจ ที่สามารถกล่าวถึงเหตุผล ดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ ด้วยค่าไคสแคว์ พบว่า เพศ อายุ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ส่วนรายได้ อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อ นโยบายของพรรคการเมือง เหตุผลในการเลือกตัวแทนพรรคการเมือง คุณสมบัติของพรรคการเมือง เหตุผลการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัคร วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัคร การตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. บทบาททำนุ ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่นในหน่วยเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ส่วนปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองและผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วย ค่าไคสแคว์ พบว่า ผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุผล ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถจะบอกพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจ เลือกพรรคไทยรักไทยมากที่สุด รองลงมาคือ พรรคมหาชนและพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งผลการเลือกตั้งครั้งนี้ผิดความคาดหมายที่หลายฝ่ายเชื่อว่า พรรคมหาชนที่มี นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ (ส.ส. เดิมพรรคประชาธิปัตย์) บุตรชาย พล.ต. สนั่น ขจรประศาสน์ ซึ่งเป็น ส.ส. เดิมในเขตนี้หลายสมัย และมีบารมีและฐานเสียงอยู่ในเขตเลือกตั้งนี้มายาวนาน ต้องชนะการเลือกตั้ง แต่ผลการเลือกตั้งกลับต้องพ่ายแพ้ต่อ นายนาวิน บุญเสรรฐ บุตรชาย พ.ต.ท. อดุลย์ บุญเสรรฐ ส.ส. พิจิตร หลายสมัยที่ลงสมัครในนามพรรคไทยรักไทย นายนาวิน บุญเสรรฐ ที่ได้รับการเลือกตั้ง โดยได้คะแนน 34,265 คะแนน มากกว่านายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์ ที่ได้คะแนน 30,679 คะแนน

2.2 ผลจากการเลือกตั้งดังกล่าวเมื่อพิจารณาถึงเหตุที่เป็นแรงจูงใจของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า สาเหตุที่เลือกพรรคไทยรักไทยเพราะ มีนโยบายตรงกับปัญหาของประชาชน เช่น นโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค นโยบายการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสังคม โดยส่วนรวม ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะทำให้เกิดปัญหาสังคม ด้านอื่น ๆ ตามมาได้ ประกอบกับพรรคไทยรักไทยมีทีมงานที่ดี มีความสามารถ และนโยบายเสนอต่อประชาชนนั้น สามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งหากพิจารณาในส่วนของพรรคมหาชนจะพบว่า นโยบายส่วนใหญ่เน้นไปที่การสร้างคน สร้างอนาคต ซึ่งอาจทำให้ประชาชนไม่เห็นภาพ ที่ชัดเจน และในส่วนของเรื่องเรียนฟรีทุกอย่าง ประชาชนอาจไม่เห็นความสำคัญมากนักเพราะในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่จะเรียนหนังสือเพียงแค่การศึกษาภาคบังคับ และปัจจุบันนี้ก็เรียนฟรีเป็นส่วนใหญ่อยู่แล้ว และอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากนโยบายส่วนใหญ่ของพรรคมหาชนเน้นไปที่กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการประกันการว่างงาน เรียนจบแล้วมีงานทำ ซึ่งนโยบายนี้ อาจเป็นเรื่องไกลตัว เพราะเขตเลือกตั้งในเขต 3 จังหวัดพิจิตร (อ.บางมูลนาก , อ.โพทะเล และ กิ่ง อ.บึงนาราง) เป็นพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจไม่เห็นความสำคัญของนโยบายพรรคมหาชนจึงส่งผลต่อการเลือกตั้ง

อีกประการหนึ่งที่สำคัญที่เป็นผลต่อการเลือกตั้ง จากการศึกษา พบว่า หัวคะแนน ซึ่งพรรคไทยรักไทย มีโอกาสที่ดีกว่าพรรคมหาชน เพราะเมื่อปี พ.ศ. 2544 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 เป็นครั้งแรก พรรคไทยรักไทยซึ่งเป็นพรรคใหม่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด จึงเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า

ประชาชนต้องการความเปลี่ยนแปลงจากระบบการเมืองเก่าๆ และเมื่อรัฐบาลบริหารประเทศ โดยมี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งมาเป็นนโยบายรัฐบาลและสามารถดำเนินการได้เป็นรูปธรรม รวมทั้งนายกรัฐมนตรีมีภาวะความเป็นผู้นำมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ความนิยมของประชาชนในตัว พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และพรรคไทยรักไทยมีมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นรัฐบาลรักษาการระหว่างการเลือกตั้งทำให้สามารถนำอำนาจรัฐมาเสริมการเลือกตั้งทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ โดยผ่านการทำโครงการต่างๆ ของส่วนราชการ เช่น โครงการประชานิยมต่างๆ อีกทั้งหวัคະແນนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ

ปัจจัยที่ทำให้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มากที่สุดคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมาคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและเหตุผลที่เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากพรรคการเมืองมากที่สุดคือ พิจารณาจากเวลามีปัญหาเดือดร้อนเป็นที่พึ่งได้ รองลงมาคือ เลือกเพราะสังกัดพรรคที่ชอบ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิวะพร ปัญจมาลา ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537 ผลการศึกษาสรุปลได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนมากที่สุดได้แก่ พรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัคະແນน และศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งพบว่า ประชาชนมีความสนใจในการเลือกตั้งค่อนข้างมาก และพบว่าพรรคการเมืองมีบทบาทมากที่สุดในการเลือกตั้ง รองลงมาคือ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัคະແນน ศิวะพร ปัญจมาลา (2542: บทคัดย่อ)

สำหรับประเด็นความเห็นต่อการซื้อสิทธิขายเสียงมีความเห็นว่าในเขตเลือกตั้งของตนเอง ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียงมากที่สุด (ร้อยละ 87.16) และคิดว่ามี (ร้อยละ 12.84) วิธีการจงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง มากที่สุดคือ แจกเงินแจกของ สิ่งที่คุณสมัครรับเลือกตั้งได้ให้การตอบแทนต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มากที่สุดคือ อาสาทำงานแทนประชาชน รองลงมาเป็นการแสวงหางบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าระบบและวิธีการซื้อสิทธิ ขายเสียงระหว่างการเลือกตั้งยังคงมีอยู่สูงมาก แม้จะมีคณะกรรมการการเลือกตั้งคอยกำกับดูแล

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตรที่ผ่านมา มีผู้ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 97.33) และไม่ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 2.68) ส่วนเหตุผลที่ตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มากที่สุดคือ อยากได้คนดีมาบริหารบ้านเมือง ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าในเขตการเลือกตั้งใดที่มีการแข่งขันสูง ย่อมมีการ

รณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเข้มข้น และการพยายามเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างทั่วถึง โดยวิธีการเคาะประตูบ้าน อีกทั้งมีการนำกลยุทธ์ทุกรูปแบบมาหาเสียงเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งจากผลการศึกษาที่พบว่า วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง มากที่สุดคือ แจกเงินแจกของ รองลงมา คือ แจกคู่มือ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ส.ส.) มากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปเลือกตั้ง จากสื่อภาครัฐและเอกชน และจากการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดคือการพิจารณาความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร และจากกระแสความนิยมของสังคม

การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ ด้วยค่าไคสแควร์ พบว่า เพศ อายุ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายได้ อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เพศ อายุ และการศึกษาที่ต่างกัน จะมีความสนใจทางการเมืองแตกต่างกัน และมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบต่างกันอย่างมาก จึงมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป กับผู้ที่มีการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี จะพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีความสนใจทางการเมือง มีทัศนคติความคิดเห็นในทางการเมือง มีบทบาทการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และมีพฤติกรรมในการออกเสียงเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และสอดคล้องกับการศึกษาของ อนุศักดิ์ จันตะกุล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกาเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมกาเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของชาวจังหวัดน่านนั้น มีความแตกต่างกันตามภูมิภาค กล่าวคือผู้ที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ ได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาต่ำ อาศัยอยู่ในเขตชนบท ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมมีแนวโน้มจะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากกว่า ผู้มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูง

ข้อที่ 2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร พบว่า เหตุผลในการเลือกนโยบาย การเลือกพรรคการเมือง คุณสมบัติของพรรคการเมือง เหตุผลการเลือกผู้สมัคร ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัคร สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัคร การตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิ ผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้ง และบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมือง

ท้องถิ่นในหน่วยเลือกตั้งที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์ทำให้การตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบทบาทของพรรคการเมืองที่เป็นต้นสังกัดของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย การคัดเลือกตัวผู้สมัคร การบริหารงานของพรรค และระบบการหาเสียงเลือกตั้ง และหัวคะแนน ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิวะพร ปัญจมาลา ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537 ผลการศึกษารูปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนมากที่สุดได้แก่ พรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหัวคะแนน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรมีการวางแนวทางการเลือกตั้งให้มีความปราศจากการซื้อสิทธิขายเสียงและมีมาตรการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ กำนันผู้ใหญ่ นักการเมืองท้องถิ่น ต้องวางตัวเป็นกลาง

3.1.2 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรมีการเข้มงวดในการตรวจสอบการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างเคร่งครัด และในการจัดทำโครงการของทางราชการที่จะเอื้อต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในช่วงใกล้เลือกตั้ง และควรมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง

3.1.3 จากการศึกษาพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอิทธิพลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมาก ดังนั้นในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ทุกครั้ง รัฐและคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรเข้ามาควบคุม และหาแนวทางป้องกันไม่ให้พรรคการเมืองที่รักษาการ ใช้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น มาเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งของตนเอง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผลการศึกษานี้ทำให้เข้าใจในพฤติกรรมของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ในระดับหนึ่ง

3.2.1. ควรมีการศึกษาในภาพกว้างทั้งจังหวัดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ของทุกเขตในจังหวัดพิจิตร

3.2.2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ของทุกเขตในชนบทของจังหวัดพิจิตร เพื่อศึกษาว่าปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีความแตกต่างกันหรือไม่

3.2.3 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถือว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จึงมีประเด็นที่น่าสนใจระหว่างการไปใช้สิทธิเพราะเป็นหน้าที่ หรือมีปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สมวิเชียร (2516) *ประชาธิปไตยกับสังคมไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- กระมล ทองธรรมชาติ (2511) *การเมืองแบบอเมริกัน* พระนคร สำนักพิมพ์ก้าวหน้า
- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ (2531) *การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มาสเตอร์เพรส
- กรมการปกครอง (2535) *รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 มีนาคม 2535*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- โกวิท วงศ์สุวรรณ (2547) *การเมืองการปกครองไทย : หลายมิติ* กรุงเทพมหานคร
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จิตรา พรหมชุติมา (2541) “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนแออัด” วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการเมืองการปกครอง
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2522) *อุดมการณ์ทางการเมือง* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2522) *จิตวิทยาการเมือง* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คลฤดี วรรณสุทธะ (2545) “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีการ
เลือกตั้งทั่วไปเมื่อ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 ในพื้นที่อำเภอกุศชุม จังหวัดยโสธร”
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง
- นิตา ชูโต (2545) *การวิจัยเชิงคุณภาพ พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร แม่ทัพปอ่ยท์
- บุญชม สีสะอาด (2535) *วิจัยการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอเนนสโตร์
- ปกครองจังหวัดพิจิตร (2547) *ข้อมูลสถิติประชากร ปี 2547* จังหวัดพิจิตร
- ประหยัด หงส์ทองคำ (2547) “การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย” ใน *ประมวลสาระ*
วิชาการเมืองการปกครองไทย หน่วยที่ 4 นนทบุรี สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2534) “การเลือกตั้งกับการพัฒนาการเมืองไทย” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา*
ปัญหาการพัฒนาการเมืองไทย หน่วยที่ 3 หน้า 201 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- เมธา สุกบรรทัด (2517) *ประชาธิปไตยและหน้าที่ผู้แทนราษฎร* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
เจริญวิทย์
- วิทยา สุจริตชนารักษ์ (2516) *ประชาธิปไตยของไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น

- ศิวะพร ปัญจมาลา (2538) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 พ. ศ. 2537 ” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถิต นิยมญาติ (2524) *สังคมวิทยาการเมือง กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช*
- สมศักดิ์ พฤษไพบุลย์ (2533) “การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำฤทธิ์ ราชสมณ (2530) “กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตำบลคูลาด อำเภอรายมุล จังหวัดยโสธร” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุขุม นวลสกุล และคณะ (2519) *การเมืองและการปกครองของไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- สุจิต บุญบงการ (2522) *พฤติกรรมกลางคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2541) รายงานการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” กรุงเทพมหานคร กองการพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพิจิตร (2548) ข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาแทนราษฎรจังหวัดพิจิตร จังหวัดพิจิตร
- อนุศักดิ์ จันตะกุล (2539) “พฤติกรรมการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัดน่าน” สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Alan Marsh (1977). *Protest and Political Consciousness* London : Sage Publication.
- Arthur H. Miller (1974) “Political Issue and Trust in Government 1964-19701” *American Political Science Review* : 952.
- David C. Schwartz (1973) *Political Alienation and Political Behavior* Chicago : Aldine Publishing.
- David Easton (1965) *A Systems Analysis of Political Life* New York : John Wiley & Sons.
- Lester W. Milbrath and M.L. Goel (1977.) *Political Participation : How and Why People Get Involved in Politics* Chicago:Rand McNally Mark E. Warren Edited Damoc.

Robert E. Lane (1962) *Political Ideology : Why The American Man Believes What He Does*
New York : The Free Press.

Wolf Eric R Peasants. (1963) *Englewood Clifts, N.J* Prentice.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์
ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร
สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร
วุฒิการศึกษา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ชื่อ นายสุรจิตร์ กาลธียนันท์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ
สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร
วุฒิการศึกษา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต
จากวิทยาลัยครุนครสวรรค์
จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. ชื่อ นายปณต สิตานนท์
ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร
สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร
วุฒิการศึกษา จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต
จากวิทยาลัยครุนครสวรรค์
จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

เลขที่.....

ข. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริง

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	
2	อายุ ☐ 18 - 20 ปี ☐ 21 - 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 ปี ขึ้นไป	
3	ระดับการศึกษา ☐ ชั้นประถมศึกษา ☐ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ☐ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ปวส./ปวท. ☐ ปริญญาตรีขึ้นไป ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
4	<p>รายได้ต่อเดือน หรือประมาณต่อเดือน</p> <p>☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท</p> <p>☐ 5,000 – 10,000 บาท</p> <p>☐ 10,001 – 15,000 บาท</p> <p>☐ 15,001 – 20,000 บาท</p> <p>☐ 20,001 บาท ขึ้นไป</p>	
5	<p>อาชีพ</p> <p>☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ</p> <p>☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว</p> <p>☐ เกษตรกร</p> <p>☐ รับจ้าง</p> <p>☐ กำลังศึกษา</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>	

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมายลงใน ตามที่ท่านต้องการเพียงข้อเดียว

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	ท่านใช้สิทธิเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อของพรรคใด ☐ พรรคมหาชน ☐ พรรคไทยรักไทย ☐ พรรคประชาธิปัตย์	
2	เหตุผลที่ท่านเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อของพรรคนี้เพราะ ☐ มีนโยบายที่ตรงกับปัญหาของประชาชน ☐ สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ ☐ มีหัวหน้าพรรคที่สมควรเป็นนายก ☐ มีทีมงานที่ดี มีความสามารถ ☐ เชื่อว่าจะสามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	
3	นโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้ท่านตัดสินใจเลือก ☐ ปลอดหนี้ เรียนฟรี รักษาฟรี มีโฉนดทำกิน มีทุนการเกษตร มีสวัสดิการผู้สูงอายุ ☐ 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน ปราบปรามยาเสพติด ☐ สร้างคน สร้างอนาคต เรียนฟรีทุกอย่าง เรียนจบมีงานทำ ประกันการว่างงาน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	
4	เหตุผลที่ท่านไม่เลือกพรรคอื่นๆ เพราะ ☐ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี ☐ ชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ☐ นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ☐ ชอบพรรค จึงเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ด้วย ☐ มีความคุ้นเคย ☐ เคยทำประโยชน์ให้ ☐ ตอบแทนการให้อาามิสสินจ้าง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
5	<p>ท่านมีวิธีการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองอย่างไร</p> <p>☐ มีหัวหน้าพรรคดี</p> <p>☐ มีความเชื่อว่าพรรคสามารถทำประโยชน์ได้</p> <p>☐ กระแสความนิยมพรรค</p> <p>☐ ชื่อเสียงของพรรค</p> <p>☐ คุณสมบัติของผู้สมัครของพรรคโดยรวม</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	
6	<p>ท่านใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบเขตจากพรรคใด</p> <p>☐ พรรคมหาชน (นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์)</p> <p>☐ พรรคไทยรักไทย (นายนาวัน บุญเสถียร)</p> <p>☐ พรรคประชาธิปัตย์ (นายวิทยา กรวยวิทยา)</p>	
7	<p>ท่านใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พรรคนีเพราะ</p> <p>☐ เป็นคนที่รู้จัก คู่้นเคย</p> <p>☐ เลือกเพราะสังกัดพรรคที่ชอบ</p> <p>☐ เลือกตามหัวหน้าคะแนนแนะนำ</p> <p>☐ ได้เงินจากการซื้อเสียง</p> <p>☐ เวลามีปัญหาเดือดร้อน เป็นที่พึ่งได้</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	
8	<p>การบริหารงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของพรรคการเมืองที่ท่านเลือกเป็นอย่างไร</p> <p>☐ มีสถานที่ตั้งสาขาพรรคเหมาะสม มั่นคง</p> <p>☐ มีทีมงานที่ดี</p> <p>☐ มีการนำเสนอนโยบายหาเสียงที่ชัดเจน</p> <p>☐ มีเงินมากในการเลือกตั้ง</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
9	<p>การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ท่านจะพิจารณาจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี ☐ ชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ☐ นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ☐ ชอบพรรค จึงเลือกผู้สมัครด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ☐ มีความคุ้นเคย ☐ เคยทำประโยชน์ให้ ☐ ตอบแทนการให้อาณัติเงินจ้าง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) 	
10	<p>การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ผ่านมา ท่านทราบข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากที่ใด</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยุ ☐ โทรทัศน์ ☐ ญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก ☐ หัวคะแนน ☐ พรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) 	
11	<p>ท่านทราบข่าวเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากทางใด</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ หนังสือพิมพ์ ☐ วิทยุ ☐ โทรทัศน์ ☐ ญาติพี่น้องหรือคนรู้จัก ☐ หัวคะแนน ☐ พรรคการเมือง/ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) 	

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
12	<p>วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) วิธีใดที่มุ่งใจให้ท่านตัดสินใจ</p> <p>☐ แผ่นพับ/ใบปลิว</p> <p>☐ ติดตั้งป้ายหาเสียง</p> <p>☐ รถโฆษณาหาเสียง</p> <p>☐ ทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์</p> <p>☐ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มาพบด้วยตนเอง</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	
13	<p>ในเขตของท่านมีการซื้อสิทธิขายเสียงหรือไม่</p> <p>☐ ไม่มี เพราะ.....</p> <p>.....</p> <p>☐ มี เพราะ.....</p> <p>.....</p>	
14	<p>ในการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ใช้วิธีการใดเพื่อมุ่งใจให้ท่านลงคะแนนเสียงให้</p> <p>☐ แจกเงินแจกของ</p> <p>☐ จัดเลี้ยงสังสรรค์</p> <p>☐ พาไปเที่ยว</p> <p>☐ แจกอุปโภค(บัตร, คุปองเพื่อแลกกับเงินภายหลังการเลือกตั้ง)</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	
15	<p>ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้ให้การตอบแทนอะไรกับท่านบ้างในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง</p> <p>☐ อาสาทำงานแทนประชาชน</p> <p>☐ ไม่ได้ให้ประโยชน์อะไรเลย</p> <p>☐ ได้รับเงินเป็นสิ่งตอบแทน</p> <p>☐ ได้รับสิ่งของเครื่องใช้เป็นสิ่งตอบแทน</p> <p>☐ แสวงหางบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
16	<p>ท่านคิดว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ปัจจัยที่มีบทบาทมากที่สุดในการที่ทำให้ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง</p> <p>☐ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>☐ นักการเมืองท้องถิ่น</p> <p>☐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>☐ หัวคะแนน</p> <p>☐ เจ้าหน้าที่ทางราชการ</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	
17	<p>ท่านคิดว่าใครมีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนใดคนหนึ่งมากที่สุด</p> <p>☐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>☐ หัวคะแนน</p> <p>☐ ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)</p> <p>☐ นักการเมืองท้องถิ่น</p> <p>☐ เจ้าหน้าที่ทางราชการ</p> <p>☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p>	
18	<p>กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้งของท่านมีบทบาทอย่างไรในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548)</p> <p>☐ นัดหมายให้ไปฟังการหาเสียง</p> <p>☐ นำเงิน สิ่งของของผู้สมัครมาแจก</p> <p>☐ แนะนำ ให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนที่ต้องการให้เลือก</p> <p>☐ ให้เหตุผลในการพิจารณาว่าผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนไหนดี ไม่ใช่อะไร</p> <p>☐ บังคับ/ใช้อิทธิพล ให้เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และนักการเมืองท้องถิ่นต้องการให้เลือก</p> <p>☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p>	

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
19	<p>กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้งที่ท่านอยู่มีการวางตัวอย่างไร ในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548)</p> <p>☐ วางตัวเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใด</p> <p>☐ เป็นหัวคะแนนของพรรคการเมือง</p> <p>☐ เป็นผู้ประสานงานให้ทุกพรรคการเมือง และทางราชการ</p> <p>☐ ให้ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้แก่ประชาชนในการเลือกคนดีเป็น ส.ส.</p> <p>☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p>	

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมายลงใน ตามที่ท่านต้องการเพียงข้อเดียว

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	<p>เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมา ท่านได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หรือไม่ (หากท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งข้ามไปทำข้อ 3)</p> <p>☐ ไป</p> <p>☐ ไม่ไป</p>	
2	<p>เหตุผลที่ท่านไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เพราะ.....</p> <p>☐ ไม่ว่าง ตัดการกิจ</p> <p>☐ จี้เกียจ</p> <p>☐ เบื่อการเลือกตั้ง</p> <p>☐ ไม่มีรายชื่อ</p> <p>☐ ไม่ทราบว่ามีกรเลือกตั้ง</p> <p>☐ ไม่ชอบตัวผู้สมัคร</p> <p>☐ นโยบายพรรคการเมืองไม่น่าสนใจ</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....</p>	
3	<p>เหตุผลที่ท่านตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)</p> <p>☐ อยากได้คนดีมาบริหารบ้านเมือง</p> <p>☐ ได้รับสิ่งของตอบแทน (เงิน/สิ่งของ หรือผลประโยชน์อื่นๆ)</p> <p>☐ กลัวเสียสิทธิตามกฎหมาย</p> <p>☐ เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย</p> <p>☐ เกรงใจผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)</p> <p>☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)</p>	

ข้อที่	คำถาม	สำหรับผู้วิจัย
4	<p>ท่านตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างไร</p> <p>☐ ด้วยตนเองจากการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ</p> <p>☐ ได้รับการชักชวน</p> <p>☐ ทั้งตัดสินใจเองและได้รับการชักชวนจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น</p> <p>☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p>	
5	<p>ท่านคิดว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของท่านมากที่สุดคือ</p> <p>☐ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปเลือกตั้งจากสื่อภาครัฐและเอกชน</p> <p>☐ การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>☐ การได้รับสิ่งจูงใจหรือผลประโยชน์ตอบแทน</p> <p>☐ การได้รับการร้องขอจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น</p> <p>☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p>	
6	<p>ท่านใช้ข้อมูลใดในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)</p> <p>☐ ความรู้ความสามารถ</p> <p>☐ กระแสความนิยมของสังคม</p> <p>☐ ฐานะดีและมีตำแหน่งในสังคม</p> <p>☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p>	

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเฉลิมพร แสงมณี
วัน เดือน ปีเกิด	12 มิถุนายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
ประวัติการศึกษา	สำเร็จปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) จากวิทยาลัยครูนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2534 สำเร็จปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2541
สถานที่ทำงาน	กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
ตำแหน่ง	นักบริหารงานนโยบายและแผน ระดับ 6